

SLOVENEK

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20

V upravnistvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1:70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročilno, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Inserati:

Enostop. petivrst (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11
za trikrat 9
za več ko trikrat . . 8
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Gosudarstvennaja duma.

Pretekla sobota je za Rusijo zgodovinsko važen dan. Saj odkar je oprostil car Aleksander III. 19. februarja 1861. kmečki stan, ni bilo tako važne izpremembe, kakor je ravno carjev ukaz, ki določa, da se skliče gosudarstvennaja duma — ruski državni zbor.

Ruski porazi v sedanji vojski so odprli oči carju in merodajnim ruskim politikom. Izpredvideli so, da je tako v vojni kakor tudi v civilni upravi mnogo gnjilega. Saj je ravno vsled vojske prišlo na dan toliko poneverjenj in toliko nepravilnosti, da se morali vodilni krogi nekaj ukreniti, kar naj ozdravi bolehalo državno telo.

V državi vrè kakor v vulkanu, ki se pripravlja, da izbruhne. Edino sredstvo, da se vblaži njegov izbruh, je v tem, da se skliče ljudsko zastopstvo, ki naj sprejme del odgovornosti za državno upravo in v svobodnem izražanju dà duška ljudski nevolji, da ne eksplodirajo ljudske strasti na bolj nevaren način.

Na Ruskem so že večkrat poizkušali vladati ustavno. Ze l. 1613. je zboroval shod zemstev in carica Katarina II., prepojena „svobodomiselnih“ in „prosvitljenih“ idej, je sklicala 14. decembra 1761. celo ljudsko zastopstvo, da izdela načrt za splošni državljanski zakon. A Katarini ni bilo resno na tem, da bi dala svoji državi ustavo in je slej ko prej vladala samosilno. Pozneje so nameravali ruski častniki po prekuciji doseči ustave v Rusiji. Ti častniki so se navzeli v takratnih vojskah proti Napoleonu I. svobodomiselnih načel in so pridobili na svojo stran tudi mnogo vojakov, osobito gardistov. Polkovnik Pestel je izdelal celo ustaven načrt. Dekabristi, kakor so rekli tem revolucionarjem, so se uprli 26. decembra 1825. v Peterburgu. A car Nikolaj je zadušil vstajo, ki ni imela niti pravega vodstva, ker so se poskrili glavni voditelji, med njimi knez Trubeckoj. Polkovnike Pestelna, Muravjev-Apostela, Rdejeva in več drugih častnikov voditeljev so obesili, kakih 120 udeležencev so pa izgnali v Sibirijo.

Carji so vladali i nadalje neomejeno, dasi je osvoboditelj Aleksander II. nameraval dati ustavo. A ta načrt so preprečili nihili, ali kakor se zovejo sami — člani Narodne volje. Z tombo so ubili dne 13. marca 1881 Aleksandra II. in ž njim vred so pokopali njegove velike načrte, ki jih je nameraval še izvršiti. Aleksander II. bi bil že 29. aprila 1881 proglasil ustavo, a ta grozni zločin je dal povod, da se je v Rusiji še bolj utrdil oni absolutizem, ki vidi hudodelstvo v vsakem ljudskem gibanju, ki ne izhaja iz pisarne.

Naslednik Aleksander III. je živel v strahu pred prekucijskimi strankami. Da se obrani njihovih napadov, je vladal strogo samodržno. Z nezadovoljnimi so polnili ječe in puste sibirskie pokrajine. Število nezadovoljnih je pa vedno rastlo. Cinovniki in stroga ruska cenzura nista bili močni dovolj, da bi zadržali nove ideje. Nezadovoljni organiziranih prekucuhov je bilo vedno več, in danes jih je že v koči priprostega mužika a tudi v carjevi palači med najvišjimi dostojanstveniki.

Ti nezadovoljniji so vprizorili grozne atentate, ki so nam še vsem v živem spominu. Vedno glasnejše je tudi donel glas

po ustavi, car ni smel več ostati gluhi. In končno je res izšel preteklo soboto carjev ukaz, ki sklicuje gosudarstvenno duma.

Ali gosudarstvennaja duma izpolni kar pričakujejo od nje? Težko. Preomejen ji je delokrog, preomejeno tudi število poslancev. Pametno je, da državni uradniki ne morejo postati poslanci, če se ne odpovedo služb. zavezi z državo in to naj bi se posnemalo tudi drugod! A odločno je slabo, da se izključeni nižji sloji, ljudstvo v pravem pomenu. Osobito delavstvo gotovo ne bo zadovoljno z novimi razmerami. Saj je delavstvo šlo v prvi vrsti v boj za ustavo, delavstvo je prelivalo svojo kri na ulicah — in zdaj so si priborili ustavo, po kateri je delavstvu nemogoče priti do besede. Revolucija torej s tem ni zadušena, ampak se pravzaprav šele začneja.

Duma bo brez dvoma napovedala boj ostankom absolutizma, katere carski razglas varuje kot nekaj nedotakljivega. Kajti še je ostalo samodržstvo carjevo, ostala je stroga ruska cenzura, ostal je nad gosudarstvenno duma okoščeni birokratski državni svet. Pričakovati nam je torej najhujših parlamentarnih bojov, ki se bodo sukali vedno ob meji odkrite revolucije, ako te meje nekega dne ne prekoračijo, kakor so storili „les états généraux“, francosko ljudsko zastopstvo, pred stoletinami, leti, ko so odpovedali kralju pokorščino.

Predvsem moramo reči, da Rusija vkljub dumi še nima ustave v pravem pomenu besede. Car se še vedno opira na svojo avtokracijo. Moderni parlament ima svojo oblast iz ljudstva in vladar more izvrševati svojo oblast samo s sodelovanjem parlamenta. Duma je pa le nekaj posvetovalen organ, nekaj razširjen državni svet, ki ima nalogo, izdelati priprave za zakonske načrte in se o njih posvetovati, ter pregledati državni proračun. Ker duma ne dovoljuje proračuna, ji manjka najvažnejša lastnost parlamenta. Duma je torej le navidezen parlament. Car lahko še vedno daje postave, ki dumi niso všeč. Samostojni predlogi so silno otežkočeni, trajna obstrukcija nemogoča. Pač smejo poslanci interpelirati ministre, a nimajo pravice, ministre tožiti. Car lahko kar odloži pritežbe zoper ministre, tudi če je dvetretjinska večina v dumi zanje. Nadzor nad upravo je jako omejen, ker v interpelacijah se morajo natanko specializirati prekršitve ustave, o katerih se zahteva pojasnilo. A splošnega zistema uprave duma ne more kritizirati in ne more sklepati o adresah in resolucijah. Tako tudi duma ne pride vun iz okvira birokratičnega organa. Se mairsikatera omejitev kaže, kako grozno se boji sedanja Rusija svojega naroda. Javnost razprav je jako omejena, in ministri lahko vsako stvar proglase kot „državno tajnost“, pa iztirajo še časniki iz zbornice. Občinstvo nima dostopa k razpravam. Poročila iz zbornice niso imuna, in zato ne bomo iz ruskih časnikov ravno o načelnih obravnavah mogli izvedeti čiste resnice, ker bo cenzura preprečila poročila.

Tudi imuniteta poslancev je pomanjkljiva. Pač smejo „svobodno“ govoriti v dumi, a njihova oseba ni zavarovana proti političnemu preganjanju in sodišča jih lahko sodijo brez dovoljenja dume. Ker je treba za važnejše sklepe dvetretjinske večine, postane ves aparat okoren in se otežuje snovanje strank.

O volilnem redu smo že poročali v soboto. Velika večina zastopnikov bo z dežele, dasi bodo izvoljeni večinoma veleposelniki in bodo vsled indirektnih volitev pravi kmetje le redkokdaj izvoljeni. Poleg delavstva so nezadovoljni tudi meščani, ki dobe le 28 poslancev, med tem, ko jih dobi dežela 384. Inteligenčne volivne pravice tudi ni.

Iz tega pregleda je očito, da bo duma v takem položaju, da bo morala siliti na razširjenje svoje oblasti. Iz tega bo sledila neprestana nezadovoljnost in agresivnost proti carju in absolutistični birokraciji. Nastal bo boj dveh sil, ki sedaj nista v ravnotežju: Boj med naraščajočo ljudsko voljo in med hirajočo avtokracijo. Iz tega boja šele bo izšla Rusija prihodnosti.

Tristoletnica Marijinih družb na Kranjskem.

Zanimivo in pomembno slavnost je večraj gledala bela Ljubljana. Po njenih ulicah so se pomikale po v soboto naznanjenem sporedu deputacije Marijinih družb slaveč 300 letnico Marijinih družb na Kranjskem, spomin na dan, ko je pred 300 leti v ljubljanski jezuitski cerkvi 12 mladeničev ustanovilo prvo Marijino družbo na Kranjskem. Na stotine mož, mladeničev, deklet in žena je korakalo v najlepšem redu v izprevodu, ki je na mnogobrojne gledalce napravil kar najlepši vtisek. S ponosom so ta odposlanstva lahko med veselim zvoki društvene godbe korakala po ulicah slovenskega središča, saj so se z njihovim delom Marijine družbe tako razvile, da šteje danes Kranjska že 388 Marijinih družb s 33.138 člani. Vesela je lahko naša domovina te prekrasne organizacije, ki ohranja čvrst in pošten naš narod, zato je tudi slavnost moral s simpatijami spremljati vsak, ki resnično ljubi svoj narod in ne posurovelosti in vetrnjaštva.

Dvainštirideset zastav in bander je plapolalo v velikem izprevodu. Toliko zastav doslej še nikdar ni skupno plapolalo po ljubljanskih ulicah. Uršulinska cerkev je bila natlačena do zadnjega kotička, mnogo ljudi ni moglo dobiti prostora. Veličasten je bil pogled na molečo množico in na krasne njene zastave. Nad glavnim oltarjem je blestel pomenljivi napis: „Marija varuj svojo družino!“ Tiho sv. mašo je v uršulinski cerkvi daroval preč. g. generalni vikar Flis. Med sv. mašo je svirala društvena godba. Po sv. maši je blagoslovil prevzvišeni g. knezoškof ljubljanski Anton Bonaventura Jeglič novo zastavo ljubljanske moške Marijine družbe, ki ima svoj sedež v Križankih. Blagoslov je spremljal z željo, da bi nova zastava, na kateri je slika Marijina in patrona Ljubljane sv. Jurija vodila Marijino družbo k zmagi nad vidnimi in nevidnimi sovražniki. Kumica, blagorodna soproga drž. in dež. poslanca g. Povšeta je pripela na društveno zastavo prekrasen trak, istotako lep trobojni trak Marijine družbe ljubljanske. V ime organizacije slov. katol. izobraževalnih društev se je zastava „Slov. kršč. soc. zveze“ pabratala z novo zastavo Marijinih družb. Nato se je istotako v najlepšem redu razvil izprevod v cerkev sv. Jakoba, kjer je prevzvišeni knezoškof govoril o namenih in dolžnostih članov Marijinih družb in je množica prisostvovala pontifikalni sv. maši.

Ob 1. uri popoldne je bil obed za moške v „Rokodelskem domu“, za ženske pri g. Cotiču. V „Rokodelskem domu“ smo čuli celo vrsto iskrenih napitnic. Preč. g. prel. Rozman je navdušeno napil svetemu očetu, cesarju in ljubljanskemu knezoškofu. Gromovite „Živio“-klice so izzvale njegove besede o ljubljanskem knezoškofu: „Mi ga poznamo, kaj imamo v njem. On je zlato! Ta gorečnost, ta navdušenost, ki jo je da-

nes zopet v tako obili meri kazal, kaže njegovo plemenito srce. On je duša naše dežele. Kdo je tako visoko dvignil versko življenje med nami? Ali ga hočemo boljšega iskati? Ali ga dobimo? On je naš ponos, on je naš vzor! Bog je z nami in pravica in zmagati moramo!“

C. gosp. župnik Kalan, glavni vodja kranjskih Marijinih družb, je nazdravljaval vsem družbam, vsem navzočim, pa tudi onim, ki radi oddaljenosti niso mogli priti. „Divje nasprotovanje naših sovražnikov naj nas vname in navdušuje, da bomo vedno živeli za ideale, katere mora imeti vsak Slovenec in kristjan.“ Na njegov predlog je bila svetemu očetu odposlana udanostna brzojavka. Gospod Stefan Renčel, zastopnik slovenske Marijine družbe iz Trsta (došlo je 59 mož in mladenčev) je klical: „Se bolj trdno se združimo med seboj, da bomo dobri Slovenci in dobri kristjani!“

V imenu „Sloven. kršč. soc. zveze“ je nazdravljaval č. g. Luka Smolnikar. Povdarjal je veliki pomen organizacije Marijinih družb: v mladini preroditi slovensko ljudstvo. Živimo v modernem svetu, zato je treba tudi v dobrih stvareh napredovati, treba je da ljudstvo napreduje v izobrazbi in v gospodarskem oziru. Naj bi obe organizaciji: „Slov. kršč. soc. zveze in Marijinih družb“ v najlepšem sporazumljenju in pobratimstvu skupno delovali, ene misli in enega srca (Živahno odobravanje), naj bi hodili roko v roki za rešitev naše domovine! „Z Bogom za krščansko ljudstvo“ je geslo „Slov. kršč. soc. zveze“. Marijinih družb pa: „Z Bogom in Marijo za slovensko domovino!“ To so isti nameni, ista gesla, zato skupno naprej in končna zmaga bo naša! Živela skupnost obeh naših organizacij! (Gromoviti „Živio“ klici.)

Mladenič Jože Vukšinič iz Metlike je napil voditeljem Marijinih družb, govornik mengiške organizacije je pa v navdušenem lepem govoru napil vsem neustrašenim slovenskim fantom.

S klicem: Čez par let pride v Ljubljano v sa organizacija Marijinih družb, so se razšli udeleženci ogledat si Ljubljano in prijazni Rožnik, mnogo udeležnikov si je pa ogledalo obrtno razstavo.

Slavnost je bila v resnici veličastna. Vedenje udeležnikov je bilo vzorno. Vsi, ki so slavnost videli in nepristransko sodijo, celo taki, ki niso našega mišljenja, so polni hvale. Da pa zagrizenim „Narodovcem“ ni bila všeč, se razume, pa ravno to je dokaz, da je bila izvrstna.

Slovenska dijaška zveza.

Ni še minulo mesec dnij, ko so se zbrali slovenski, katoliško-narodno misleči visokošolci v beli Ljubljani in ustanovili novo društvo, ki se imenuje „Slovenska dijaška zveza“. Dne 28. jul. t. l. so imeli ustanovni shod in stem dnem je društvo kot tako faktično začelo tudi delovati. Ni še, pravimo mesec dni od onega časa, in danes — z veseljem bilježimo slovenskemu svetu ved, da novo društvo že vabi na svoj prvi redni občni zbor in sklicuje ob enem še štiri sestanek slovensko katoliško narodno mislečega dijaštva. Z veseljem pozdravljamo ta pojav, to veselo novico iz vrst našega vrlega slov. kat. narodnega dijaštva, ki gre tako navdušeno in neustrašeno v boj za svetinje našega naroda, ki tako krepko napreduje v svoji organizaciji, ki tako vrolo deluje in širi katoliško-narodno in socialno delo med slovenskim ljudstvom.

Da, slov. kat. narodno dijaštvo vodijo pri njih delu jasna, odločna načela, njih smotri so čisti, njih delovanje jasno, delovati res v prosep slovenskega naroda.

Zato s tem večjim veseljem pozdravljamo njih krepko organizacijo, njih namene in cilje, ki jih imajo in gojijo le v prid slov. ljudstva. — „Slov. dijaška zveza“ ima velik, dalekosežen pomen v prosveti, v kulturni zgodovini slovenskega naroda, kajti ona se je postavila na stališče, delovati med narodom za narod po geslu: „Z Bogom za na-

rod", po geslu, ki je edino pravo, po katerem se naj ravnamo pri razširjanju socialne ideje med slovenskim ljudstvom. — Po tem geslu hočejo delovati slov. kat. narodno misleči akademiki, ki so se združili v novem društvu, v „Slov. dijaški zvezi“. Geslo: „Z Bogom za narod“ hočejo praktično izvajati pri svojem delovanju med sloven. ljudstvom, to geslo hočejo dejansko širiti po vseh slovenskih deželah kjer, bivajo Slovenci. — Njih delovanje se bode raztezalo v prvi vrsti po naši ožji domovini, po Kranjskem, a nič manjšo pozornost pri svojem delovanju hoče obratiti novo društvo po vseh obmejnih sloven. deželah. „Slovenska dijaška zveza“ bode širila presveto po tužni Koroški in zeleni Štajerski, po solčni Goriški in kršni Istri.

Zato pravimo: Novo društvo „Slov. dij. zveza“ bode imelo velik pomen, veliko važnost v kulturni zgodovini slovenskega naroda.

„Slov. dij. zveza“ ima bodočnost, kakršne še ni imelo nobeno slovensko društvo. Kakor je delokrog novega društva dalekosežen, tako je tudi njegova bodočnost trdna, gotova.

Zato moremo želeli novemu društvu ob priliki njegovega prvega red. obč. zbora, da bi se krepko, vsestransko razvijalo, da bi raslo po številu, moči in jakosti članov, da bi raslo tudi po delovanju in širjenju kulture in občne prosvete med slov. ljudstvom, da bi doseglo svoj namen, ki si ga je stavilo pri svoji ustanovitvi: dovesti slovensko ljudstvo v izobrazbi in omiki na stopinjo, da se bo lahko merilo z vsakim drugim izobraženim narodom, privedi slovenski narod do boljšega blagostanja, do boljših srečnejših dni in to na podlagi verske, narodne-slovenske in socialne ideje. — Blagi so nameni, čisti, jasni so cilji „Slov. dij. zveze“. Da pa se uresničijo, treba je moči, novih, trdnih, neustrašnih, navdušenih moči, ki hočejo delovati, vztrajno delati, ki se ne boje ne boja ne znoja

Rusko-japonska vojska.

Kritičen položaj mirovnih pogajanj.

Dopisnik „Matina“ je brzojavil iz Portsmoutha: Tekom razprave minolega četrtega glede vprašanja o vojni odškodnini niso Japonci naznačili nikake svote, Rusi tudi niso po nji vprašali. Witte je le rekel, da Rusija bogato poplača, kar so Japonci izdali za vzdrževanje ruskih vojskih ujetnikov, toda niti ene kopejke za odškodnino vojskih stroškov. Rusija hoče poplačati le za dobro, ki so je Japonci storili Rusom, ne pa za slabo.

Včeraj zjutraj so pooblaščenca zopet pričeli razpravo glede omejitve ruske pomorske sile. Razprava je pa obsegala vsa preporna vprašanja. Witte je rekel, da ni precedenčnega slučaja, da bi država, ki ni bila premagana, plačala vojno odškodnino. Komura je pa odvrnil, češ, da Japonska ne zatrjuje, da je Rusija premagana, toda ves svet izjavlja, da je bila Rusija poražena. Japonska ne zahteva odškodnine, ki bi značila kazen za Rusijo, ampak kakor povračilo stroškov, ker je Rusija provocirala vojno. Witte je to odločno zanimal.

Zadnja seja mirovnih pogajanj bo torek ob 3. uri popoldne. Položaj je zelo kritičen. Rusija je bajé pripravljena pod nekaterimi pogoji odstopiti Sahalin o vojni odškodnini pa noče niti obravnavati. Sedaj je stopil v akcijo predsednik Roosevelt. Ruski mirovni pooblaščenca so izjavili, da je precej upanja, da Roosevelt v Peterburgu in v Tokiu kaj doseže. Witte je izjavil, da on in baron Komura nestržno čakata, kako se bosta odločili obedve vladi. Obadva sta prepričana, da bodo velevlasti sedaj zelo pritiskale na Rusko in na Japonsko. V torek bode prebrali listine in zapisnike v angleškem in francoskem jeziku, jih primerjali in podpisali. Če konferenca izpade ugodno, se sestavi sklepna listina, če ne, se vojska nadaljuje. Najbolj verjetno pa je, da se bodo na predlog ene stranke pooblaščenca zopet začeli pogajati o štirih prepornih točkah, kar bo najbrže tudi privedlo do miru.

Rooseveltova prizadevanja za mir.

Portsmouth, 19. avgusta. Kakor se poroča, je predsednik Roosevelt naprosil pooblaščenca barona Rosena, naj ga pride nemudoma posetit v Oysterbay, češ, da mu ima priobčiti brzojavke izredno zaupnega značaja.

Oysterbay, 19. avgusta. Predsednik Roosevelt je povabil ruske mirovne pooblaščenca v Oysterbay, da se z njimi pogovoré. Včeraj se je Roosevelt pogovarjal s Kaneko. Predsednik na vso moč pregovarja pooblaščenca, naj odnehajo in sklenejo mir.

Tokio ima odločiti o miru.

Portsmouth, 19. avgusta. Baron Rosen in Witte sta brzojavila svoji vladi, naj bo bolj spravljiva in miru naklonjena. Rusija bo odstopila Sahalin, Japonska pa ne sme

zahtevati odškodnine. Odločitev ima torej v rokah Japonska. Baron Rosen se je podal v Oysterbay k Rooseveltu.

Poročilo v Tokio.

New-York, 19. avg. „New-York-Times“ poročajo iz Portsmoutha: Japonski mirovni pooblaščenca so včeraj zvečer brzojavili v Tokio, naj vlada nasproti Rusiji odneha.

Car Linjeviču.

Berolin 19. (Laffan). Car je poslal Linjeviču brzojavko, kjer se mu zahvaljuje za njegove zasluge in njegovo domoljublje n mu veli, naj bo za vsak slučaj pripravljen.

Japonci proti koncesijam.

Berolin 19. (Lokalanzeiger). Velika japonska stranka je brzojavila baronu Komuri, naj ne dela preveč koncesij. Predvsem naj japonska armada prodira proti ruski bojni črti, da ne bodo pri konferenci tako oblastno nastopali Japonska vlada polaga največja važnost na pogoj da mora Rusija na Dalnjem Vzhodu zmanjšati svojo pomersko silo. V tem oziru ne bo odnehala.

Nova točka sprejeta.

Portsmouth, 19. avgusta. Pri seji 18. avgusta so pooblaščenca soglasno sprejeli točko VII., ki doveljuje Japoncem ribarjenje v ruskih sibirskih vodah.

Hunhuži.

Iz Harbina poroča „Nov. Vremja“: Zadnji čas je gibanje Hunhuzov v severni Mandžuriji vedno živahnješe. Harbin. Vjestnik“ poroča, da so južno in zahodno od Bodune konstatirali 100–500 mož broječe hunhuške telpe, ki se jih vodili Japonci.

Japonska armada.

London, 19. avgusta. Daily Telegraph“ poroča iz Njučvana: Japonska armada dobiva po morju in po kopnem veliko množino živil in municije.

Kondratenkova očitanja.

Junak portarturski, general Kondratenko, ki je padel pri obleganju, je pisal 11. aprila l. l. svoji ženi, ki sedaj priobčujejo „Priamurské Vedomosti“, kjer pravi da vojaški ruski inženjerji niso obračali potrebam ruske armade nobene pozornosti, ampak le tatvini vladnega denarja; intendatura je delovala slabo, škornji, obleka in strelivo je bilo pokvarjeno. Konča: „Skratka, intendatura in inženirji so sramota naše slavne armade!“

Idrijske novice.

i Občinski tajnik se je 14. avgusta s „Poslanim“ zepet oglašil v „Slov. Narodu“. V kolikor zadeva moje osebo, odgovarjam. Kdo je kriv v volilni zadevi g. J., soditi bo mogoče šele potem, ko objavite besedilo one izjave, katero ste dobili dan pred volitvijo iz rok volilke, ki trdi, da je v isti preklicala preje dani pooblastili. To imate pač v rokah, ker je župan Sepe-tavec odločno zatrdil da ni dobil preklica, pri volitvi niste predložili one izjave, med volilnimi spisi je pa oni dan, ko sem jih pregledoval, tudi še ni bilo. Odveč je o tem torej vsaka beseda, predložite izjavo oblastem, pa je stvar rešena. Očitanje denunciranja, laganja in obrekovanja zavračam, ker bi dopisnik „Slov. Nar.“ slastno pograbil, ako bi imel le najmanjšo priliko, da bi pokazal vsaj senco ovađustva, laganja ali obrekovanja. Ako pa Vam velja boj proti nerednosti, nemarnosti in površnosti za laganje, ovađustvo in podobno čednosti, prost Vam. Prav tako odklanjam tudi vsakoršen pouk od Vaše strani glede stvarnosti pri poročanju v javnih listih. Ako pišete, da bi sedel prihodnji mesec nekdo na zatožni klopi pred porotno, ker se je zanašal na moje poročilo, je to zavijanje. V mislih imate pač urednika „Napreja“. Če ste morda že pozabili, vedite pred vsem, da si je urednik sam tudi račune ogledal ter tudi sam videl v predmetnem oddelku pri bilančnem računu 350.000 K. Ko je neki dopisnik v „Slov. Nar.“ mene napadel, češ, da sem se zlagal v „Slovencu“, šel sem sam v pisarno in Vam pokazal, kje je stalo ob mojem pregledovanju 350.000, ne pa 335.000, kakor je bilo po mojem pregledovanju popravljeno, a tako, da bi bil na prvi pogled malokdo spoznal, da je popravljeno, ako bi ne bil za gotovo vedel, da je bila prvotno druga številka na tistem mestu. Popravljanje ste sami priznali. „Slovenec“ je na to splošno obsodil, da je ostudno očitati laž, ko je dokazano, odkod je dobil „Slovenec“ poročevalec napačno številko, ki je bila šele po pregledovanju popravljena na znani način. O pravilnosti računa se sodi po daljšem primerjanju. Za kratka poročila pa se zanaša zlasti pri javno razporeženih računih vsakdo, da je vsaka številka pravilna, ne da bi šele primerjal na vse strani. „Slovenec“ je obsojal dejstvo, ni pa dolžil nobene osebe. Zato nisem ne jaz ne kak drug poročevalec „Slovenec“ kriv, ako pride kdo pred porotnike.

Prav klasičen je tudi dragi zgled, ki ga navajate proti stvarnosti poročanja v „Slovencu“. „Ali je stvarno, ko ste poročali, da se gradi nova mestna ubožnica za ubožce, norce in — realčne profesorje?“ vprašujete slovesno. Naj je poročal o zgradbi mestne ubožnice kdorkoli, v tem smislu ni pisal, ki ga sedaj podtikate, marveč je „Slovenec“ poročal, da bodo v pritličju in v prvem nadstropju baje prebivali mestni ubogi in slabomni, v drugem nadstropju pa bodo stanovanja za realčne profesorje. Tako pa je tudi. Spodaj in v drugem nadstropju so ubožci in slabomni, stanovanje v drugem nadstropju je pa obljubil župan Šepetavec že davno nekemu realčnemu profesorju, ako ne bo preveč mestnih revežev. Dotični profesor je svoje prejšnje tudi že odpovedal. „To zadestuj!“, da vidite, kako grozovito se bojim vaših odkritij pred poroto, s katerimi pretite. Končno še omenjamo, da mi je prav malo mar, kako sodite vi o mojih izjavah. Občinski tajnik Julij Novak naj še naprej prav pridno pošilja razna „Poslana“ v „Slov. Narod“ ter daje duška svoji jezici. Jaz ostanem, kar in kakršen sem bil. V Idriji, dne 17. avgusta 1905.

Franc Oswald.

Inozemski glasovi o gosudarstvenni dumi.

Neki avstrijski državni poslanec se je izjavil o ruskem ustavnem oklicu: Gotovo je, da sta vplivali pri sestavi določil za gosudarstveno dumo na Ruskem tudi avstrijska in ogrska obstrukcija. Zlasti značilno je, da bo morala duma v predpisnem roku rešiti predloge, to dokazujejo tudi druga ostra določila. Pravilno je, da so uvedli interpelacije in dolžnost ministrov za odgovor. Le to je sumljivo, da ostane duma le posvetovalni carjev organ. „Standard“ poroča, da se gosudarstvena дума le malo razlikuje od nemškega državnega zbora, ki tudi ne more popolnoma odkloniti proračuna in prisiliti ministre, naj odstopijo. Ostali angleški listi sodijo, da duma ne bo odstranila uradniške samevlade na Ruskem. V Peterburgu so šele opoldne natančno vedeli, da je razglašena ustava, ko je izšel „Uradni Vestnik“. Drugi listi niso prej smeli nisesar priobčiti. Francoski listi so zadovoljni z določili gosudarstvene dume. Izjemo delajo socialistični listi.

Kdo bo imel volivno pravico na Ruskem?

Posestniki imajo volivno pravico, ako imajo neke gotove množino posestva; industriji imajo volivno pravico, ako so njihova podjetja vredna vsaj 15.000 rubljev. V 28 mestih, katere volivni red navaja z imenom, se imajo pravico udeleževati zborov volivnih mož vsi posestniki, ki imajo v Peterburgu in Moskvi za 3000 rubljev nepremičnin, v drugih mestih pa za 1500.

Neruski narodi na Ruskem in volitve.

Car je imenoval posebno komisije, ki ji načeluje grof Soliski, da proučuje način volitve na Poljskem, na Uralu in Turgaju, v Sibiriji, Turkestanu, na Kavkazu, na stepah in med nomadi. Komisija ima tudi nalogo proučiti in urediti državni proračun in kredite, ki jih ne obsegajo določila gosudarstvene dume. Stavljeno ji nalogo mora izvršiti komisija v najkrajšem času. Poljaki so jako nezadovoljni, da se bo pri njih vršila volitev „po posebnih odredbah“.

Proti zborovanju zemstev.

Iz Moskve poročajo: Novi generalni guverner Durnovo je zaslial zastopnike zemstev in jim rekel, da ne trpi več zasebnih posvetovanj zastopnikov zemstev v Moskvi, ker je vprašanje o državni reformi rešeno.

Kako bodo na Ruskem sprejeli ustavo.

Profesor ruskega držav. prava Reusner izjavlja, da je ruski ustavni načrt popolnoma nevsprejemljiv in pravo norčevanje iz ustavne misli. Nobena opozicijska stranka se ne bo zadovoljila s tako ustavo. Stranke desnice, majhen del zemstev in Pobjedonosceva stranka bo izbrabila upor proti ustavi v to, da sestavi reakcionarno, absolutizmu udano ljudsko zastopstvo. Zmerni liberalci se bodo ustavi upirali pasivno, levičarske stranke pa bodo vlade napadle pozitivno. Ustavni načrt bo notranji položaj Rusije poostiril in znatno poslabšal. Tako prof. Reusner. Odkritesrčno želimo, da se razmere v Rusiji skoro zjasne in da dobi Rusija pravo ljudsko zastopstvo, ker le tako bo imelo skrb za Slovanstvo, katere ruska birokracija ni imela.

Nekatera poročila pravijo, da bo revolucionarna stranka načrt izbrabila v to, da bo organizirala splošno vstajo. Upornost je v armadi tako narastla, da je ministristvo sedaj izdalo odlok, ki prepoveduje vsako objavljanje o dogodkih v armadi. Ravno kar kroži povsod brošura, ki poučuje ljudstvo, kako naj orga-

nizira oboroženo vstajo. Spisal jo je najbrže kak višji častnik. Brošura poučuje ljudi o orožju ruske armade, o strelivu, o tem, kako se delajo barikade, kako se ima napasti pehota, kako konjenice, kako se je treba varovati proti šrapnelom. Brošure že čitajo kmetje.

Ruski listi o Gosudarstvenni dumi.

Peterburški listi pozdravljajo gosudarstveno dumo. Prekoračen je Rubikon, a treba bo še težkega boja, da se izpremeni birokratični red. „Peterburgskija Vedomosti“ sodijo, da so bili 19. avgusta razočarani ruski ustavoverci, ki jih je nad milijon, ker so bile uničene njihove iluzije. „Sin Otečstva“ piše, da je 19. avgusta premagalo rusko ljudstvo birokracijo, ki se umika korakoma ljudski volji. Naj se sodi, kakor se hoče, gotovo pomenja gosudarstvena дума velik napredek. Če nova ustanova ni zadovoljila popolnoma, je iskati vzroka v tem, da ni zagotovljena osebna varnost, ker ostane časopisje podložno cenzuri in ostane prepovedana svobodna beseda. „Rusj“ piše: „Če bi se dovolila večja tiskovna svoboda, bi verjeli v istinitost nove ustanove, ki bi jo simpatično pozdravili. Priznamo, da je gosudarstvena дума velike zgodovinske važnosti, a če se izkaže tudi praktična, pokaže prihodnost. Duhov ne pomiri dejstvo, da zboruje дума šele čez pol leta. Volilni boj, ki traja šest mesecev, lahko vpliva neugodno na pomirjenje duhov. Posledica zavlačevanja je, da se дума ne bo mogla posvetovati o proračunu za l. 1906. „Novoje Vremja“ piše: Po vzorcu zahodnih držav ustanovitev dume ne pomenja ustave, a izgovorjena še ni zadnja beseda. Sedanja izprememba ni nepremakljiva stena, marveč odpira delavnosti dežele novo obzorje in olajšuje ustanovitev novih življenskih oblik, ki jih naj voli ljudski duh svobodno.

Nemški katoliški shod

se je včeraj pričel v Strasburgu. Dne 18. in 19. se je pa vršil ob ogromni udeležbi tudi v Strasburgu drugi mednarodni shod za gregorijansko petje, ki je izborni uspel. Poročila o tem shodu tožijo samo, da je bilo število udeležencev preveliko. Včeraj so imeli nemški katoliški delavci svoj shod in so priredili razdeljeni v 11. oddelkih slavnostni izpredhod, h kateremu je prišlo 35.492 delavcev. Za to ogromno množico so priredili 38 posebnih vlakov. Ker za tako ogromno množico ni dosti velike cerkve v starodavnem Strasburgu, se je vršila sv. maša v veliki slavnostni dvorani. V delavskem izpredvodu je igralo 73 godb. Kak razloček! — V Strasburgu je bilo l. 1629. prepovedano katoliško bogoslužje. Delavci so priredili včeraj v Strasburgu devet shodov obenem in istem času, Strasburg je krasno okinčan.

Ogrska kriza.

Baron Banffy je odpotoval 18. t. m. zvečer na Dunaj. Skrajni opozicijski listi izražajo bojazen, da je šel načelnik nove stranke na Dunaj spletkarit za svoje namene. Budimpeštanski magistrat je prepovedal mestnim uradnikom izdajati vstopne izkaznice mladeničem, ki se javijo prostovoljno k novčenju.

Ogrski vladni krogi trde, da se je ločilo ogrsko ministristvo v dva dela. Fejervary, Lanyi in Kristoffy hočejo, da nastopijo s silo, ostali ministri pa žele, naj se ne nastopi s silo. Baron Fejervary odpotuje najbrže v torek k vladarju, da določi, kako naj postopa vlada nadalje. Kakor je sedaj, ne morejo iti dalje. Mogoča sta le dva izhoda da varuje vlada z vse odločnostjo svojo avtoriteto ali pa da nastopi nova vlada, ki ji oblasti in stranke ne bodo nasprotovale.

Mažarske demonstracije ob cesarjevi petinsedemdesetletnici.

Splošno pozornost je vzbujalo 18. t. m., da pri slavnostih v Budimpešti, ki so bile prirejene zaradi cesarjevega rojstnega dne, ni bila zastopana zbornica niti pri pojedini, ki je priredil Fejervary in ne pri cesarski maši. Dne 18. t. m. je priredilo nad tisoč ogrskih učiteljev, ki so zborovali v Pančevem, izlet v Zemun. Meste je bilo okrašeno z zastavami, med katerimi jih je več bilo črno-rumenih. Tudi raz Hunyadijev razgledni stolp je vihrala črno rumena zastava, ki je seveda jako bodla mažarske učitelje. Kakih 150 učiteljev je splezalo na stolp, odstranilo in raztrgalo zastave, dasi jo je stražil neki gasilec, ki je pa zapazil junaški mažarski čin, ko so že storili odpotovali.

Srbska skupščina.

Ministrski predsednik Stojanović je pričel v večerni seji 18. avgusta kraljev ukaz, ki zaključuje izredno zasedanje skupščine.

Turčija mobilizuje.

Razni brzojavni uradi poročajo, da mobilizuje Turčija znatno armado 200.000 mož proti Bolgarski. Morda, da ima pa tudi drugi vzrok. Ni izključeno, da velja ta mo-

bilizacija Avstriji; poročali smo že, da me-
nijo Turki napasti Avstrije v Stari Srbiji.
bomo videli, kaj se zgodi v kratkem.

Balkan.

Izjemni sod v Odrinu je
prenehal. Pretekli mesec je sodišče ob-
sedilo 140, oprestilo pa 120 oseb. „Uradni
brzojav“ poroča iz Carigrada, da so ne-
resnična poročila o mobilizaciji III. armadnega zbora
proti Bolgariji. Grški metropolit in
namestnik bolgarskega metropolita v Kasto-
riji, monastirski vilajet, sta dobila dovolje-
nje od Hilmi paše, da se smeta vrniti na
svoje mesto. Bila sta izgnana za tri mesece,
ker so sumili, da podpirata vstaje. V okra-
jih Palanka in Kumanova so
zaprliveč članov bolgarske-
ga vstaškega odbora, ker so brani-
li prebivalcem, da bi se udeležili licitacije
za pobiranje desetine. Vojaški oddelek, po-
slan proti albanskim roparjem Išlanu Grane,
Sukri in Rešid Dome v dibrskem sandžaku,
je osvobodil 9 oseb, ki so jih odvedli na-
vedeni roparji, da dobe odkupnino. Civilni
agentje so se pritožili proti postopanju ko-
misije, ki izvršuje ljudsko štetje.

Albanija.

Rim, 19. avg. Osrednji svet laškega
društva „Dante Alighieri“ je poslal poslan-
stvo v Albanijo, ki naj proučuje raz-
mere in ondi ustanovi nove laške šole.

Makedonija.

Carigrad, 19. avgusta. Glasom za-
nesljivih vesti je koncem minelega tedna 40
mož močna bolgarska četa pod vodstvom zna-
nega vojvode Sugareva ter načelnika Mar-
kova prekorajčila bolgarsko mejo ter odšla
proti monastirskemu vilajetu. Četa je oboro-
žena z Manlicherjevimi puškami.

Lakota na Španskem.

Španski vojni minister namerava utrditi
Balear, da dobi posla strahujoče prebival-
stvo.

Norveška.

„Frankf. Ztg.“ poročajo, da se nad-
učitelj Winterja s kamni prepodili iz mesta
Gramen, ker je izjavil, da se ne strinja
z ločitvijo Norveške od Švedske. V Gram-
menu so morali nastopiti gasilci in lovci v
varstvo onih, ki so glasovali proti ločitvi,
ker jih je nameravala opleniti množica. Pri
ljudskem štetju so razdeljevali le tiskane
glasovnice z da. Kdor je hotel drugače gla-
sovati je moral sam napisati ne. Listi so
pisali, da je dovolj strokovnjakov, ki
bodo iz pisave spoznali, kdo je glasoval
proti ločitvi.

Odkrita armenska zarota v Smirni.

„Frankf. Ztg.“ poroča iz Smirne: V
dveh armenskih hišah so našli 228 bomb.
Zaprl so približno 100 Armencev. Nemški
konzul poroča, da so nameravali Armenci
ob obletnici, ko je postal Abdul Hamid
sultan, razstreliti vse konzulate, pošte in
vladna poslopja.

Po najnovejših poročilih so odkrili
v Smirni res veliko armen-
sko zaroto. Našli so 80 veli-
kih peklenjskih strojev, ki so
imeli ure, nadalje 48 dina-
mitnih bomb in veliko užigal-
nih snovij z užigalnimi vrvi-
cami. Zaplenili so mnogo pisem. Zarot-
niki so nameravali napasti tudi plinarino in
poslopje tobačne režije in ladje v prista-
nišču. Zaprl so nad 100 oseb. Sodijo, da
so zaroto vodile tri osebe, ki so jih zaprl,
med katerimi je tudi uradnik družbe „Cred-
dit Lyonnais“. V mestu in pri konzulatih so
pomnežili straže.

Nemci v Vzhodni Afriki.

Nemški guverner v Vzhodni Afriki je
brzojavil, da se je poslabšal položaj. Uporni
domaćini so umorili škofa Spiela, dva mi-
sijonarja in dve sestri, ki so potovali v
Lival.

Demonstracije proti Maroku.

Pariz, 19. avgusta. Ker maroški sul-
tan noče dati zadoščenja radi umora angle-
ških državljanov v Mazaganu, namerava
Angleška prirediti proti Maroku demon-
stracijo brodovja. Tudi Francoska namerava
prirediti proti Maroku demonstracijo bro-
dovja.

Dnevne novice.

VI. sestanek slovenskega
katoliško-narodno mislečega
dijaštva se prične jutri, 22. t. mes., ob
8. uri zjutraj s sveto mašo v cerkvi Pre-
svetega srca Jezusovega. Sveto mašo bode
daroval prevzvišeni gospod knez in škof
sam. Po sveti maši se vrši prvi redni občni
zbor „Slov. dijaške zveze“ v „Rokodelskem
domu“, Komenskega ulice 12.

Nad učiteljice se je spravil.

Komaj so potihnili glasovi o besni gonji
„Slov. Naroda“ zoper učiteljico g. Stupica,
že si je priveščil v sobotni številki učiteljico
g. Kratnar. Kaj more ona zato, če je
bila kot presilka za Kamnik veliko bolje
kvalifikovana kot vsi nje moški soproslci
in zato, da jih resnično veliko
nadkriljuje po sposobnostih
in uspehih, da je že sedem
lettako izvrstno sodelovala
na čisto deški šoli v Vodicah.
Krajni šolski svet kamniški je postopal le
vestno in pravično, da je g. Krat-
nar v soglasju z g. nadučiteljem Tramte in
z njim soglasno postavil na prvo mesto,
in le čudili bi se bili, ako bi bil deželni
šolski svet tako izvrstno in zaslužno učiteljs-
ke moč prezrl. Kakor smo izvedeli, ni bilo
mesto razpisano izrečno za moške prosilce,
ker sicer bi ne bila g. Kratnar prosila. Li-
beralnim učiteljem pa dobrohotno svetujemo,
naj si peskrbijo boljše kvalifikacije in Bosna
bode mirna.

Prešernova slavnost in Rusi.

Nemški listi poročajo, da je občinski zastop
v Moskvi soglasno odklonil udeležbo pri
Prešernovi slavnosti v Ljubljani. Odgovor-
nost za resničnost te vesti prepuščamo do-
tičnim listom.

Slovenska imena pačijo.

Slovenska krajevna imena se pričeli pačiti
tudi v goriškem dež. odboru. Slovenski po-
slanci, nastopite krepka proti temu. Naj
navedemo nekaj novih spak: Sedle — Se-
dula; Šempas — Sampasso; Prvačina —
Prebacina; Bovec — Plezzo; Grgar — Gar-
gar; Branica — Branizza; Ajdovščina —
Aidussina; Mirnik — Mernico; Libušnje —
Libussina; Cerkno — Circhina; Lokve —
Corgnale; Tribuša — Tribussa; Vogrsko —
Vogersca; Žaga — Saga; Srpenica — Ser-
penizza; Reka — Recca; Nemški rut — Nem-
ski Ruth; Ponikve — Panigua; Velike Žabljice
— Velikazabla.

Laž o delavskem društvu.

Iz Kostanjevici na Krasu se nam piše: Kar
piše „Piccolo“ o slavnosti „Delavskega in
izobraževalnega društva“, je sama laž. Res
je samo to: V sredo so se društveniki za-
bavali na vrtu gostilne, kjer je bila prejšnji
dan slavnost. Imeli so skupno kosilo in za-
peli se nekaj lepih pesmi, tako da so jim
navzoči častniki ploskali. Tu pride na vrt
neki italijanski delavec, ki nekaj časa tu
dela; bil je napol pijan in nahujskan od dru-
gih, da naj naredi zdražbo. Hotel je neka-
terim iztrgati iz prsij društvena znamenja,
a tu ga eden sune, da pade na tla. Sedaj se
je začel delati, da je nezavesten; ko so ga pa
prepeljali v krčmo, kjer navadno prebiva, je
sam vstal ter hotel iti z nožem nazaj, a so
ga prisilili, da naj se raje dela hudo bol-
nega. Drugi dan so ga peljali v bolnišnico
usmiljenih bratov v Gorico, kjer se njegovo
bolezen konstatirali kot lahko poškodbo. Ta
Italijan je znan pretepač, imel je že večkrat
opraviti s sodiščem in je bil že iz več ob-
čin izgnan. — O tej stvari se nam še po-
roča: Tržaški list „Piccolo“, glasilo tržaških
židov, framasonov in neodrešencev je tako
nesramen, da se gabi celo ostalim laškim
listom. Dostojnejši laški listi obsojajo način,
kako „Piccolo“ objavlja vesti, sovražne Slo-
vencem, ravnotako „Sole“. Tisti Lah, kate-
remu se Slovenci, ali, kakor on pravi —
Rusi, v Kostanjevici pokazali, da mora biti
mirnejši na slovenski zemlji, je dal za to
sam povod. Ta slabo vzgojeni Lah je nam-
reč neki Slovenki iztrgal iz nedrji šopek in
trobojni trak; da ga niso potem ljubeznivo
gledali, je razumljivo. „Piccolo“ pa porabi
vsako priliko, da laže in hujska proti Slo-
vencem. — Ranjeni Lah bo že v par dneh
lahko zapustil bolnišnico. On je še sedaj
tako predrzen, da še celo v bolnišnici v
Gorici zabavlja proti Slovencem.

Lopovščina „Soče“.

Hujši,
kot laški zagrizenci, so podli ljudje, ki so
si stavili namen, s „Sočo“ demoralizirati
goriško deželo. Lažnivost teh ljudi je taka,
da jih morajo Goričani izgnati iz javnosti.
O blagoslovljenju zastave delavskega dru-
štva v Kostanjevici na Krasu je ta nesramni
list priobčil pamflet, ki mora z gnusom na-
vdati vsakoga, ki je bil navzoč in je videl,
kako lepo in dostojno se je vršila vsa slav-
nost. Ko je „Piccolo“ svojo lažnivo vest
popravljal, bi bila „Soča“ lahko videla, da je
čifutsko obrekovanje bilo neosnovano. A
„Soča“ nima toliko poštenja, kakor tržaški
žid, in zmerja slovensko ljudstvo s „kate-
liškimi divjaki“. Ljudje, ki so veliki samo
v tem, da za svojo lastni žep zlo-
rabljajo narodnost — naj ume,
na kogar to leti! — se predrznejo sramo-
titi moše, ki nesebično z mnogimi
žrtvami delujejo za ljudsko organizacijo.
Krinko z obraza tem sramotivcem našega
ljudstva!

Napredovanje Nemcev v

Istri. Neki Nemeč, naseljen v Istri, piše
v berlinski „Tägliche Rundschau“ o napre-
dovanju nemštva v Primerju. Nemečev je v
Istri samo nekaj nad 2% (7000 na 335.000),
v Pulju jih je 8%. Vendar so ti, zlasti v
Pulju, vse, kar je lepšega, osnovali sami in
tako vsemu višjemu kulturnemu delu vtis-
nili nemški značaj. V Pulju ponemčuje Ita-
lijane in Slovence (te manj) mornariška ljud-
ska šola in realka, gimnazija tudi vceplja v
gojence nemškega duha. V Rovinju je ribar-
nica last berlinskega akvarija, kopališče
blizu Pirana je v nemških rokah, ravnotako
v Opatiji, kjer vlada nemščina v tonu in
modi. Vazne trgovske firme so
nemške. 1. novembra bo začel
v Pulju izhajati nemški dnev-
nik. Rovinjski ultraitalijanski magistrat do-
pisuje z nemškimi strankami nemško. (To pač
ne bo res. Nemci si tudi več domišljajo, kot
je res.)

Vojaške vesti.

Imenovani in
uvrščeni so bili k 17. pešpolku: za poročnika,
gojenec Maks vitez pl. Arenstorf
iz Terezijanske vojaške akademije; za čast-
niškega namestnika, gojenec Adolf Ki-
lar in Leopold Zickero iz pehotne
kadetne šole v Kašavi, Rudolf conte de
Rota iz peh. kad. šole v Trstu, Ladi-
sla v Walland iz pehotne kad. šole v
Mariboru, Ernst Hauer iz pehotne kad.
šole v Karlovcu in Friderik Reiter
iz peh. kad. šole na Dunaju. Vpokoje je
vojni kurat 1. razreda č. gosp. Franjo
Premur, od vojaške dušnopastirskega
okraja v Zagrebu ter se stalno naseli v Tr-
žiču na Gorenjskem.

40letnica mašništva žup-

nika č. g. Kozma Pavliča. Od
Sv. Križa pri Kostanjevici nam pišejo: Dne
16. avgusta je obhajal tukajšnji župnik go-
spod Kozma Pavlič v krogu svojih duhov-
nih sobratov in bližnjih sorodnikov slovesno
štiridesetletnico svojega mašništva. Sv. Križ
si je odel praznično obleko. Na predvečer
mu je napravila godba in pevci podoknico.
Vsa vas je bila preprežena z mlaji in raz-
svetljena z lampijončki. Ko smo to opazo-
vali, smo bili presenečeni in videli, kaj za-
more ljubezen in spoštovanje župljanov do
svojega dušnega pastirja. V znak udanosti
in v znak njegovega požrtvovalnega delova-
nja ga je imenoval občinski odbor častnim
občanom. Najbolj se je proslavil gosp. žup-
nik s tem, da je obljubil 20.000
kron kot temeljno glavnico
za zidanje nove prepotrebne
župnijske cerkve. Gotovo si je iz-
klesal s tem spomenik trajne vrednosti. Po-
zorni rodovi se ga bodo spominjali z največ-
jim spoštovanjem. Dal Bog, da bi gospod
slavljenec obhajal svoje zlato mašo že v
novi cerkvi!

Iz Podgrada nam javljajo:

Se malo dni in naš kraj objame radost, oko-
lica bo prekipevala od navdušenja in naši
sicer nemi griči oživijo po prihodu dragih
gostov iz bližnjih in daljnih strani. Da, pre-
bude se tudi stare bukve ki spijs pod Raz-
sušico in Žabnikom, prebudil bo mogočni
spev svežih glasov, naznanjaje vsem lepšo
bodočnost. Pod milim nebom, v ob-
jetju majke narave bo daritev sv. maše in
gostje se bodo divili raznovrstnosti tipov
iz raznih vasi; prepričajo se, kako se slo-
venski in hrvaški kmet popolnoma razu-
meta, dasi je jezikovni prehod oster. Pri
maši nastopi četa tržaških in istrskih aka-
demikov s staroslovensko mašo pod spret-
nim vodstvom našega nadarjenega rojaka
g. Josipa Mandića. Oglasi se tudi naš
stari junak, narodni peselnec profesor
Spinčič, ki nam pove marsikatero za-
nimivo o preporodu našega okraja in o
svoječasnih intrigah proti naši mladi poso-
jilnici in hranilnici. Posojilnica je bila
srečna s pridobitvijo nekaterih članov
slovenskega gledališča v Ljub-
ljani, ki nastopijo pod vodstvom reži-
serja g. Danila s petjem in igro. Med posa-
meznimi točkami bo igrala narodna
mavhinska godba, a v mraku bo
prižigal umetne ognje ljubljanski strokov-
njak g. Kaiser. Kakor vse kaže, bomo imeli
dne 27. t. m. v Podgradu poseben užitek,
katerega povečajo s svojim prihodom vrla
društva iz Trsta, Istre in Kranjskega. Imena
vseh društev, ki se udeležijo slavnosti, ob-
javi „Pripravljalni odbor“ za odpretje „Na-
rodne Doma“ v kratkem.

Pešpolk št. 17 odkoraka 23. t.

m. iz Celovca k večjim orožnim vajam ter
se vrne 8. septembra. Polk bode sledeče na-
stanjen: 23. v Lancovi in okolici, 24. v Trei-
bach-Stari dvor, od 25. do 27. v Brečah, ti
kraji so vsi na Koroškem, dalje na Zgor-
njem Stajerskem, 28. v Neumarkt, 29. v Unz-
markt, 30. in 31. avgusta v Judenburg in od
1. do 7. septembra v Zeltweg. — Tisti vo-
jaki, kateri letos odslužijo, bodo 8. septem-
bra v Celovcu preoblečeni in trajno odpu-
ščeni — izvezemsi prvega bataljona, kateri
bodo v Ljubljani odpuščeni.

— Z Rakeka. Neznosna vročina je
ponehala; tudi mi smo imeli 28 t. m. na
solncu 52°C. Vode nam manjka. Rakek si-
cer ima le tisto vodo, kar nam jo da južna

železnica in če jo čez 6m³ vzamemo, jo
moramo plačati. Radi vojaških vaj, je pri-
nas več življenja. Ne moremo se letos nič
pritožiti, da bi ljudstvo kaj trpelo, kar se
je že druga leta dogajalo. Nasprotno 27.
peh. polk je bil že večkrat tukaj, in smo
si nekako na pol domači. Fantje radi tudi
na polju ob prostem času ljudem pomagajo,
in to je sedaj, ko ni delavcev dobiti, dosti
vredno. V petek je pripeljal mlad fant voz
tramov s konji, gotovo se je en konj pre-
grel, začel se je po tleh valjati, fant komaj
12 let star si ni vedel pomagati, a prisko-
čili so vojaki in se z njim ukvarjali sko-
raj 5 ur. Vsa sredstva so poizkušali, ga
revezu posestniku rešiti — a zaman, po-
peldan je bilo po njemu. Vsa hvala gre g.
nadporoč. baronu Lazarini-ju in pol-
kovnemu trebentarju g. Hechtlu-ki
sta se oba res, na vse načine dejanjski tru-
dila, da bi ga rešila. Potila sta se, da je od
njiju teklo. Vsa čast obema! Dalje je v pe-
tek g. žand. postajevodja Jaklič z nevar-
nostjo lastnega življenja rešil v vasi Lepsenj
dekletce, da ni utonilo v vaški luži. V
vaseh, kjer ni vode, si napravijo vaščani
globoke luže, da napajajo živino in imajo v
slučaju ognja vodo. Te luže, ki se večkrat
leta in leta ne izsušajo so nevarne radi
blata, ki se nahaja večkrat do enega metra
globoko. Tako je bilo v tem slučaju. Nobe-
nega moškega ni bilo v vasi, ko je gosp.
postajevodja začul na drugem koncu vasi
otročji krik. Ko pride blizu, vidi same ko-
nec krila v luži plavati, takoj skoči notri
in skobaca srečno z dekletcem ven! Nekaj
trenutkov in otrok bi bil utonil. Ker je g.
Jaklič kot žand. vodja tukaj radi svojega
korektnega in ljubeznivega obnašanja zelo
priljubljen, bi mi prav iz srca želeli, da bi
na višjem mestu tako delovanje vsaj pri-
merne cenili. Pohvale vreden je že takrat
bil, ko je pred meseci tako fino vse vpe-
ljal, da so v Logatcu dva, zelo oborožena
ogrska telovaja prišli brez prelihanje krvi.
Ljudstvo vidi — naj se to upošteva!

Češko dijaštvo priredi 2—12.

septembra izlet na jug. Obiskalo bo
tudi Trst, kjer se 5—8. sept. vrši shod ra-
dikalnega dijaštva. Potem se udeležijo slav-
nosti odkritja Prešernovega spomenika. Iz-
letniki obiščejo najlepše kraje naše domo-
vine, gredo tudi na Bled in na planine, ob-
iščejo Postojnsko jamo itd.

Dvojčka.

Na cesarjev rojstni dan
sta bila posestniku Antonu Gorjupu v Mo-
ravčah rojena dvojčka in isti dan krščena.
Prvemu je ime Franc, drugemu Jožef. Morda
bosta čez dvajset let skupaj služila cesarju
pri vojakih, če bosta tako zdrava, kakor
sedaj.

— Umrl je v Novem mestu Radec-
kyjev veteran g. J. Tirlik, star 78 let.

— Imenovan je za načelnika želez-
niške postaje Trbiž oficijal ravnateljstva
državnih železnic v Inomestu, gosp. Anton
Wellingtonstorfer.

Okrajno zastopstvo slo-

venjegraško ohrani dosedanje število
slovenskih in nemških zastopnikov, namreč
16 proti 16, ker so volivci iz skupine naj-
bolj obdačenih zopet volili Nemce.

Velik požar.

V Szolnoku na
Ogrskem so pogorela vsa velika skladišča
umetnega mlina „Hungaria“. Pogorelo je tudi
45 delavskih hiš in več ljudi. Škode je tri
milijone kron.

Nova puška.

„Petit Parisien“
poroča, da se v St. Etienški tovarni za orožje
naredili novo mitralezo (strojno puško), ki
izstreli v sekundi 300 krogelj na daljavo
5000 metrov.

Nasilni vojak.

Artljerist J.
Lokar, ki je nedavno v Ljubljani nekemu
stražniku zlomil sabljo je samovoljno za-
pustil svoj vojaški oddelek — in popival s
fanti. Ko ga orežništvo s Trebnjega hotelo
aretirati — je postal nasilen. Orožnik ga je
dvakrat zabodel v noge. Lokarja so prepeljali
v ljubljansko vojaško bolnico.

Veselica v Domžalah.

Pred-
stava „Divji lovec“ v Domžalah se je včeraj
pri ogromni udeležbi, krasno vršila, osobito
Tonček (vaški norček) je pokazal izreden
igralski talent. Tudi petje je bilo krasno.
Vsa veselica se je vršila v teku treh ur, ker
ni bilo med nobeno točko več kot 5 minut
presledka. Občinstvo je bilo zadovoljno.

Nesreča v podzemeljski

jami. Graziado Kassab, dijak realčan peto-
šolec iz Trsta se je podal z dvema tovari-
šema, Ivanom Giraldijem in Francem Bošt-
jančičem v neko podzemeljsko jamo na cesti
med Občino in Sežano, blizu stražnice št. 835
južne železnice. Kassab je v jami, tavajoč
po temi padel v globoki podzemeljski prepad
in se ubil. Obadva tovariša sta klicala na
pomoč. Končno so telefonirali po zdravnike
in ognjegasce v Trst, ki so obadva dijaka
rešili in spravili mrtvega Kassaba na svetlo.
Kassab je bil sin edinec hišnega posestnika
g. Vazilija Kassaba v ulici Chiozza št. 20.

Iz dunajske dvorne opere

nameravata izstopiti operna pevca Heš in
Slezak.

Poboj pri ponočevanju.

Od
Sv. Vida nad Cerknico se nam poroča:
V ponedeljek, 14. t. m., ponoči je šlo nekaj
fantov iz vasi Otave v „Dolenji konc“, ka-

kor so večkrat zahajali. To noč trdijo skupaj s fanti „Dolenjci“ pri vaseh Hruškarje in Bečaje. Vname se prepri in tepež. 20 let starega Franceta Zalarja iz Otav so tako pretepli, da so malo živega prepeljali drugi dan domov. V sredo dopoldne je pa že izdihnil. Dva izmed fantov, ki sta se udeležila tepeža in ki sta glavna krivca, ima že pravica v rokah.

— **Železnica in vojaške vaje.** Povodom letošnjih vojaških vaj na Češkem in Spodnjem Avstrijskem bo blagovni promet endotnih železnic jako omejen.

— **Umrila je** v Trzinu pretečeno soboto gđ. Marija Raitharek, zasebnica. Pokojnica je bila daleč znana po svojem v vsakem oziru zglednem življenju. Marijina družba in tudi druga dobrodušna društva jo bodo težko pogrešala. Naj počiva v miru!

— **Porotne obravnave v Celovcu** se prične 12. septembra ter bodo jako dolgo trajale.

— **Novo mestno hišo v Novem Mestu** so otvorili 18. t. m. Vršila se je o tej priliki slavnostna seja obč. odbora. Cesarju se je poslala udanostna izjava, g. županu pa je bila izrečena zahvala za trud. V tej stavbi, ki velja 70.000 kron, bo tudi mestna hranilnica.

— **Kava se podraži.** „Zeit“ javlja, da se bo v 14. dneh kava podražila za 40 helerjev na kili. Gospodinj je naj si pomagajo s tem, da jamejo porabljati žitno kavo, kakao ali čokolado.

— **Preč. g. monsign. Uredniček,** župnik c. kr. vojne mornarice v Pulju, je bil od papeža odlikovan prelatsko častjo s pontifikalnim oblačili.

— **Obešenega so našli** pri Kočevju posestnika parne žage J. Sumpererja.

— **Vodja hrvaških socialnih demokratov** Korač je prišel včeraj iz zapora, kjer je bil deset mesecev radi znanih dogodkov na Hrvaškem.

— **Japonec na Kranjskem.** Te dni je prišel v družbi g. Andreja Gassnerja v Kočevje dr. iur. Makanome, Japonec, katerega je japonska vlada v svrhu študij poslala na Kranjsko.

— **Vojak streljal na častnike.** Iz Dunajskega Novega mesta poročajo 19. t. m.: Neki lovec lovskega polka št. 25. je prišel nekoliko vinjen pozno domov. Ko ga je častnik namestnik za to prijel, je lovec pograbil s stene svojo puško in nanj ustrelil. Tudi na stotnika, ki je prihitel na lice mesta, je besni vojak vstrelil, ne da bi kega zadel. Komaj so vojaka ukrotili, zvezali in odpeljali v ječo.

— **Našla se je** med Volo Poljem in Kredarico ena damska pelerina. Nje prava lastnica naj se zgleda pri c. kr. pošt-nem uradu v Srednji vasi v Bohinju.

Ljubljanske novice.

Ij **Opazarjamo na današnji večer „Slov. dij. zveze“**, ki se vrši v prostorih Hafnerjeve restavracije na Sv. Petra cesti 47.

Ij **Spored petja pri komersu „Slovenske dijaške zveze“**, ki se vrši jutri zvečer na vrtu Gössove pivnice na sv. Petra cesti je naslednji: 1. Ivan pl. Zajc: „Poputnica Nikole Jurisica“. 2. A. Foerster: „Mladi mornar“. Sesteroglasen mešan zbor s samospevi. 3. St. Pirnat: „Žalost“. Osmeroglasen mešan zbor. 4. a) E. Adamič: „Deklica in ptič“. Četveroglasen mešan zbor; b) St. St. Mokranjac: „Drugi šopek srbskih narodnih pesmi“. Četveroglasen mešan zbor s samospevom. 5. a) V. Krek: „Ljubezen in mladost“. Moški četverospes s samospevom; b) I. Ipavic: „Imel sem ljubi dve“. Moški četverospes. 6. a) Ignacij Hladnik: „Vesela pevka“. Ženski zbor s klavirjem; b) St. Premrl: „Mati“. Triglasen ženski zbor. 7. a) A. Foerster: „Domovini“. Četveroglasen mešan zbor s samospevom; b) A. Nedved: „Nazaj v planinski raj“. Osmeroglasen mešan zbor.

Ij **Petdesetletnica katoliškega društva rokodelskih pomočnikov.** Pri slavnostni seji povodom petdesetletnice kat. društva rokodelskih pomočnikov je bila sklenjena in Nj. Veličanstvu presvetlemu cesarju Francu Jožefu poslana udanostna izjava. Predstojništvo imenovanega društva je prejelo potom visokega deželnega predsedništva najvišjo zahvalo Nj. Veličanstva za poklonjen izraz zvestobe in udanosti.

Ij **Iz Leonišča** se vrneta domu dva župnika in sicer: danes v ponedeljek, je šel na Dovje g. župnik J. Aljaž, in jutri, v torek odide na Cernuče g. župnik Kobilica. Oba sta srečno prestala težki operaciji.

Ij **Imenovan** je za primarja v dež. belnici g. dr. Josip Pogachnik.

Ij **Rezervisti 17. pešpolka**, ki so došli včeraj k 13dnevni orožni vaji, ne

pojdejo k strelnim vajam v Bezuljak, temveč ostanejo v Ljubljani, odkoder se odpeljejo dne 25. avgusta v Brežna Koroško.

Ij **Z nožem so napadli** v soboto zvečer v Vižmarjih dva mizarska vajenca in en pomočnik mizarskega pomočnika Franca Tometa in njegovega prijatelja Domjana Bončarja. Tome je obiskal svojega brata Jerneja Tometa v Vižmarjih in ko sta ta dva prišla iz veže ju omenjeni napadli. Oba sta tako poškodovana, da so ju morali ob 1 uri ponoči prepeljati v deželno bolnico.

Ij **Huda pretepača** sta 20letni čevljar Anton Aljamič iz kranjskega okraja in 20letni delavec Franc Nolimal iz kamniškega okraja. Komaj sta presedela po 5 in 6 mesečni zapor zaradi tepeža, sta se danes ponoči na Marije Tereziji cesti zopet stopla, poprej pa napadla nekega kmeta, ki jima je pa všel. Oba pretepača je policija dala pod ključ.

Ij **Vlak povozil.** Sineči je povozil gorenjski vlak med Šiško in Vižmarjem topničarja Valentina Bernika. Vračal se je iz Št. Vida od neke zabave in je baš v istem trenutku skočil na prago ko je prihajal vlak. Stroj ga je zagrabil in povozil. Bil je takoj mrtev. Truplo so prepeljali v garnizijsko bolnico.

Ij **Znani Kordesch zopet v zaporu.** Znani ljubljanski pustolovec Albert Kordesch, ki se zelo rad izdaja za doktorja, profesorja itd. in s komur so se bavili že skoro vsi avstrijski listi, je prišel danes k nekemu tukajšnjemu trgovcu in se mu predstavil za „dr. Breskvarja“ ter mu potem natvezil, da prevzame za majhno plačilo neko prestavljanje. Trgovec mu je dal nekaj denarja naprej in se potem informiral o „dr. Breskvarju“ pri policiji, kjer je seveda izvedel, s kom da je imel opraviti. Kordesch je prebil že nad polovico svojega življenja v raznih zaporih, pa še noče iti v „pokojo“.

Ij **Ljubljanske društv. godbe koncert** za člane se vrši jutri v torek v hotelu „Lloyd“. Začetek ob pol 8. uri zvečer. Vstop za člane prost, za nečlane 40 h.

Ij **Poštni uslužbenici** so včeraj lepo praznovali cesarjevo 75. letnico. Njihov obhod z vojaško godbo po mestu je vzbudil občo pozornost. Popoldanska vrtna veselica je lepo uspela. Posebno se je odlikoval pevski klub poštних uslužbencev.

Ij **Umrila je** danes zjutraj ob 6 uri gospa Marija Stamcar roj. Verovšek. Pogreb bo jutri popoldne ob 6. uri.

Ij **Cirkus Lipót.** Tudi sobotna parforcepredstava je — kakor prejšnje lepo uspela. Občinstvo je skoro docela napolnilo obširne prostore in z živim zanimanjem sledilo z eleganco in dovršeno sigurnostjo proizvajanim vajam ter z burnimi aplavzi izražalo svojo zadovoljnost. Izmed produkcij ste najbolj ugajali oni The Alfenso, umetni vozač na kolesu in dvojice Könyöt jokejski prizor. Posebno je tudi omenjati Mons. Sandroso, ki je res prvak elastičnosti in žonglerja na konju Mr. Arthurja. Seveda so tudi ostale točke, zlasti nastopi dam — popolnoma dovršeni. Tudi včerajšnji predstavi sta prav lepo uspeli.

Ij **Umrli so:** knjigovodja trdke g. A. Hartmann g. Feliks Tomažič; — Anton Kosanc, posestnik, star 85 let. — Helena Ambrož. — V bolnici je umrla Marija Freze.

Darovi.

Za ljudski sklad so darovali p. n. gospodje: Dr. Ivan Šusteršič 20 K. — Josip Šiška 10 K. — Mihael Arko 10 K. — B. F. 15 K. — Frančišek Jurva 4 K. — Andrej Kalan 20 K.

Za Cirilin Metoda je darovalo „Katol. izobraževalno društvo“ v Vel. Laščah 30 K kot polovico čistega dobička na tomboli.

Razne stvari.

Najnovejše.

Častnik in njegov sluga V Diedenhofenu je pred očmi častnika pl. Blumenthala utonil njegov sluga. To je častnika tako pretreslo, da je vsled žalovanja zblaznel.

Stanje kardinala Pierotti se je zelo poslabšalo. Včeraj so mu podelili poslednje sv. zakramente.

V smodnišnici v St. Charlesu na Francoskem se je zgodila eksplozija. Ena oseba je bila ubita, dve ranjeni.

Na smrt obsojeni Prokop, morilec orožniškega poročnika Gramorovskega, je bil v Peterburgu obsojen na smrt.

Največ židov izmed evropskih mest ima Varšava, čez 220 tisoč, potem Budimpešta 166.000. Dunaj 150.000, London 120.000, Berlin 88.000 itd. V Ameriki jih ima največ New York, čez 700.000. V Peterburgu jih je 2800.

Duhovnika živega pokopali.

V neki vasi na Krimu je se zgodil grozen zločin. Ondi je vladala velika suša. Prebivalstvo, udano groznemu praznoverju, je menilo, da je tega kriv čarovnik, ki je pred kratkim umrl. Dejali so, da morajo njegov nemirni duh izkupati, ga počastiti. duhovnik ga mora blagosloviti in potem se telo zopet pokoplje. Rečeno, storjeno. Neki večer se šli vaščani v doglem izpovedu na grobišče, odprli grob, vzeli iz njega mrtveca in začeli okrog njega plesati. Ko je došel na lice mesta duhovnik, jih je ostro grajal. To pa je množice, ki je bila že tudi omamljena od alkohola tako razljutilo, da je zgrabila duhovnika, ga vrgla v odprt grob, nanj pa mrtveca in zasula nanj prst in kamenje. Ko je drugo jutro došla na lice mesta o tem obveščena policija, in odprla grob, je bil duhovnik že mrtev. zadušil se je živ v grobu.

Telefonska in brzojavna poročila.

Trst, 21. avgusta. „Sele“ napoveduje senzacionalen članek, ki bo odkril razmere v tržaškem mestnem arhivu, ki je okraden.

Praga, 21. avgusta. Državni poslanec prof. Fiedler bo odložil mandat. Imenovan bo za dvornega svetnika in vseučiliškega profesorja.

Budimpešta, 21. avgusta. V več mestih so se vršili veliki socialistički shodi za občno volilno pravico. Na mnogih krajih je morala policija poseči vmes.

Budimpešta. Položaj je vedno bolj zapleten. Upanje Fejervaryjevo da se bo odpor zastopov zlomil sam od sebe, in da bo prišlo v blagajne mnogo prostovoljnih davkov se je izjalovilo. Posamezni municipiji so šli še dalje, nego je vlada mislila. Fejervary se sedaj bavi z novim načrtom in bo radi tega odpotoval k cesarju v Iši. Govori se o novih imenovanjih, za kar bo pa mogel Fejervary porabiti le propadle politike. Fejervary hoče zasedanje zbornice zopet odgoditi in na polju skupnih zadev vlade z ex lexom. O delegaciji potem ne bo govora. Če se to zgodi, bo ogrska kriza močje trajala še več let.

Budimpešta, 21. avgusta. Banffy se je izjavil za splošno volilno pravico, a je pristavil, da je nujnejše izvojevati pravice ustavi in upoštevanje parlamentarni večini.

Budimpešta, 21. avg. Mesto Szegedin je poslalo vsem občinam poziv, da se pri slovesnih prilikah nikjer več ne bo slišalo himne „Bog obvaruj“.

Sopronj, 21. avgusta. Včeraj je tu govoril grof Apponyi pred 8000 ljudmi. Socialisti so poizkušali shod razgnati. Povzročili so tepež. Aretiranih je bilo 18 ljudi. Apponyi je nato govoril mažarski in nemški. Dejal je, da opozicija nima za ideal samo vojaškega vprašanja, ampak tudi materijalne zahteve. Prijemal je ostro intrige socialnih demokratov, očital jim da so stopili v službo vlade, ki noče upoštevati narodove pravice in da je neodvisna stranka itak sprejela občno volilno pravico v svoj program.

Dunaj, 21. avgusta. Ogrski trgovski minister je prišel sem, da se pogaja z avstrijskim trgovskim ministrom.

Iši, 21. avg. Kronske svet bo razpravljal kako prirediti nova pogajanja s koalicijo in kako nadomestiti delegacije.

Berolin, 21. avgusta. Iz dobro poučenega vira se čuje, da je ruski car pri sestanku z nemškim cesarjem pokazal cesarju Viljemu ustavni načrt in da mu je nemški cesar svetoval, naj ga izda.

Moskva, 21. avgusta. Neugodne politične razmere so silno vplivale na promet. Moskovsko kreditno društvo, ki je lani posodilo ob tem času 12 milijonov rubljev, je letos doseglo komaj 35 milijona posojil.

Tula, 21. avg. Letina je silno slaba. Rž je tako slabo obrodila, da so jo marsikje pokosili za slamo, ali dali živini. Ovsu ne bo za prodajo. Nastala bo velika lakota. Listi že pozivljajo rusko občinstvo, naj nabira prispevke za bedno ljudstvo.

Varšava, 21. avgusta. Večina delavcev tovarne Lilpot noče delati in zahteva, da se imajo pustiti na svobodo vsi zaprti delavci. Stavkali bodo tudi delavci barvarji in natakari. Socialistiška agitacija noče ponehati.

Peterburg, 21. avgusta. Pri zadnjih nemirih v Kerču je bilo ubitih 300 židov.

Peterburg, 21. avgusta. V Censtohovu je bil na javni cesti ustreljen policijski mojster. Ko je policija hotela krivce aretirati, so iz množice padli strelji. Dva policista sta ostala mrtva.

Varšava, 21. avgusta. Tu je carjev manifest jako vzloveljil, posebno, ker do- loča načrt ustave, da Poljaki volijo po posebnih določilih, ki bodo šele izdana. Včeraj je bilo v tukajšnjih predmestjih umorjenih več policijskih agentov. Policija razvija krčevito delavnost. Delavstvo je sklenilo, v protest proti nezadostni ustavi proglasiti splošno stavko in demonstracije.

Varšava, 21. avgusta. V predmestju Volada je občinstvo prevrnilo tramvajske vozove in je voznikom sleklo uniforme. Ker stavkajo tudi peki, primanjkuje kruha. V zadnjih dneh je bilo aretovanih nad 1000 oseb. Mnogo tovarnarjev je v bojazni, da bodo linčani, zbežalo iz mesta.

Varšava. Policija je zasačila danes tajno sejo socialističkih agitatorjev. Aretirala je 27. oseb in zaplenila več papirjev. Neki udeleženec je hotel uiti preko strehe, oddal je 11 strelav na svoje preganjalce, a je bil sam obstreljen.

Peterburg, 21. avgusta. Tu in v Moskvi je mir. Vlada je pričakovala, da bo prebivalstvo v proslavo carjevega manifesta izobesilo zastave, a tega ni nihče storil. Občinstvo je pričakovalo boljše ustave in političnih amnestij. Včeraj so s priznico po celi državi prebrali carjeve odloke.

Moskva, 21. avgusta. Nemire v Niž. Novgorodu in Belašovu, kjer je nahujskana množica napadla inteligenco, je aranzirala ruska policija. Carjeve izjave knezu Trubeckemu ne pustijo razširjati. Skofu Izidoru Novgorodskemu so prepovedali, razdeliti to izjavo ljudstvu. Patrijotične izjave za samoderžstvo in nadaljevanje vojske iz Belašova in Kurskega je naročila policija.

Moskva, 21. avgusta. Kljub prepovedi guvernerja je sklenil permanentni odbor zemstev, da se koncem avgusta vršiti shod vseh ruskih zemstev in občin iz cele Rusije.

Pariz, 21. avgusta. „Matin“ poroča, da prične zbornica zborovati pričetkom meseca novembra, ko se povrne predsednik Leubet iz Spanije.

Carigrad, 21. avgusta. Maršal Fezzi paša javlja o novih uspehih v Jemenu. Sakir paša je uničil 3000 vstašev in zavzel več vasi.

Godziadan, 21. avgusta. En ruski oddelek se je na Sahalinu utaboril v postojankah, ki jih bo sovražnik zelo težko vzlet. Hrane in streliva imajo dovolj.

Peterburg, 21. avg. General Linevič brzojavlja, da so pri Hajlunčenu ruski oddelki potolkli hunhuško četo. Vodja čete in dva Japonca sta ubita.

Tokio, 21. avgusta. Poveljnik japonskega brodovja na Kamčatki javlja, da je bil v luki Petropavlovsk potopljen ruski prevozni parnik „Australia“.

Portsmouth, 21. avgusta. Upati je da bo jutri mirovna konferenca izpala ugodno. Roosevelt je naprosil tudi cesarja Viljema in angleškega kralja, naj posreduje v prid miru. Vsled Rooseveltove protekcije vpliva na Rusijo tudi Francoska.

Magdeburg, 21. avg. Včeraj je bil v Peterburgu kronske svet, kateremu so prisostvovali veliki knezi. Razpravljalo se je o vojni odškodnini ter se je Witteju poslal neki tozadevni predlog. Z malo večino je bilo sprejeto načelo o sklepu miru.

Peterburg, 21. avgusta. Iz Portsmoutha je dobila žena ruskega sopooblaščenca prof. Martensa brzojavko, da njen mož prihodnji teden odpotuje domov.

Portsmouth, 21. avgusta. Witte je dobil brzojavko, da je car imel veliko ministrsko posvetovanje, v katerem se je sklenilo o vseh zadevah mirovne konference. Soglasno je bilo sklenjeno, da Rusija ne da več nobenih novih koncesij.

London, 21. avgusta. Daily Mail“ poroča, da je japonska armada v Mandžuriji silno pomnožena in da so Japonci že pričeli prodirati.

Slovinci, snujte še posojilnice!

Pod našlovom: Stajerski Slovenci, snujte še posojilnice! čitamo v „Sl. Z.“ članek, s tega posameznika sledeče:

Tempora muntatur et nos mutamur in illis.

Pisec teh vrstic (L.) je pred 10 in več leti priporočal, da imej vsak sodni okraj svojo posojilnico. Da bi pa en sam tak okoliš imel več posojilnic, tega si pa ni pal priporočati. Tudi se za slovenske razmere ni upal ogrevati za znano Raiffeisenovko, načelo, da bi vsaka župnija imela svojo posojilnico. Časi so se pa spremenili in časi se tudi naše nazore predrugačili. In v zadevi števila posojilnic, kolikor naj jih namreč slovenski narod ima. Naši nazori se zdaj, da je za velike sodne kraje na Slovenskem premalo, ako imajo po ene posojilnice, marveč naj pride že na kacic 10.000 duš en denarni zavež te vrste. Zakaj? Kar imamo slovenskih posojilnic, vse skoraj dobro vspevajo in dobro gospodarijo. To tudi morajo storiti, ker paži na nje oko postavbe, oko davčnih gospod, oko avtorizovanega revizorja, ki ima sodišča v zaslonbe in ker pazi na nje domači odborniki in nadzorniki ter tudi ljudstvo same.

Ako pa vidimo, da katera nova institucija dobro uspeva, dobimo veselje do nje in radi število teh novih naprav pomnožujemo. Nasprotno pa radi opuščamo stvari, ki se niso obnesle, n. pr. konsumna društva na kmetih, od katerih je bilo zlasti več na Kranjskem (pa tudi na Stajerskem) po kratkem življenju pokopanih. Nasprotno je pa s kranjskimi posojilnicami, katerih je že nebroj v tej deželi in katere dobro vspevajo, veliko posejajo in še več dobe v shrambo denarja, tako, da jim ga celo preostaja. Na Stajerskem je precejšnje število posojilnic, pa precej starih, dokaj močnih. Vendar pa ima slovenski Stajer, ki je tako velik kakor Kranjska, nekako le eno tretjino toliko posojilnic, kakor slednja. Osobito ima premalo Raiffeisenovk, dočim je ravno Kranjska bogata na Raiffeisenovskih posojilnicah.

Kakor smo že zadnjič omenili, je za velike sodne kraje, kakršni so ptujski s 60.000 stanovci, ali mariborski, slovenjebistriški in drugi, premalo to, ako imajo le eno ali dve posojilnici. Z narodno-gospodarskega stališča tudi ne odobrujemo, da se cele dekanije (Zavrč, Vuzenica) brez posojilnice. Ob nemški meji, ob Muri in Dravi morala bi vsaka župnija imeti svoje posojilnico. Zato pozivljamo vse domoljube v teh krajih, da se pedaje na delo in da osnujejo počasi še kacic 20—40 posojilnic na Slovenskem Stajerju. — Truda ni toliko niti z ustanovitvijo, niti z vodstvom! Ustanovni stroški se po navadi pokrijejo že v prvem letu z dobičkom.

„Narodni gospodar“ pa dostavlja:

S teh stavkov se razvidi, da postaja pomen rajfajzenovk vedno bolj viden in umevan — tudi po tistih, ki so se zmirom ogrevali same za velike „Schultze-Delitscheve posojilnice, ki so n. pr. ravno na Stajerskem mnogo slovenskega kapitala koncentrirala v glayne kraje pojedinih okrajev in so v takih, po največ nemških mestih in trgih, postale najmočnejše davkoplačevalke — s slovenskim denarjem — v prid pomembnih trgov in mest.

Sicer pa pravimo, da je treba ustanoviti na slovenskem Stajerju še ne samo kakih 20—40 posojilnic, temveč še vsaj 70 posojilnic.

A tudi v drugih pokrajinah naše slovenske zemlje še je treba mnogo novih posojilnic, n. pr. še je celo na Kranjskem primernih krajev za okroglo 60 rajfajzenovk; nadalje še primanjkuje rajfajzenovih posojilnic koroškim Slovencem, Goričanom — istotako pa tudi v Istri in Dalmaciji.

Morda priobčimo v kratkem seznam onih krajev, kjer bi se naj še ustanovile posojilnice.

Pozivamo rodoljube v takih krajih, naj ne odlašajo z ustanovitvijo.

„Zadružna zveza“ v Ljubljani preskrbi vse potrebno; za navadno dopisnico se jej naj naznani, da se namerava ustanoviti rajfajzenovka.

Takoj določijo uzorna pravila — z natančnim navodom za prve korake.

Napravi tudi vse potrebne vloge — na trgovsko sodišče za vpis v zadružni register, na finančno oblast za priznanje pristojbinskih olajšav itd.

Novi posojilnici preskrbi „Zadružna zveza“ vse potrebne tiskovine, knjige, blagajno, štampljo, napis itd.

Takoj za pričetek da „Zadružna zveza“ novim posojilnicam pričetni kredit do zadostnega zneska — za naprej pa ji otvori seveda tekoči račun, da ji torej nikdar ni treba v skrbeh biti, kje da dobi denarna sredstva — in kje naloži odvišne novce.

K prvemu uradnemu dnevni pošlje „Zadružna zveza“ svojega uradnika, ki ima nalogo, da pokaže in pojasni odbornikom pravično poslovanje in vknjiževanje.

„Zadružna zveza“ v Ljubljani daje torej pri ustanovitvah popolno pomoč, s čim se ustanoviteljem dele zelo olajša.

Na noge rodoljubi!

Sklep obrtne razstave.

Včeraj ob 5 uri popoldne so slovensko zaključili obrtno razstavo v ljubljanskem „Mestnem Domu“. Zaključitev obrtne razstave je bila tembolj pomembna, ker jo je zaključil sam prevzvišeni g. knezoškof dr. Ant. Bonaventura Jeglič ter s tem pokazal svojo naklonjenost in ljubezen do poštenega obrtnega stanu. Prevzvišeni g. knezoškof je v svojem sklepnem govoru poudarjal, da je bila krona slavnosti 50 letnice „Katoliškega društva rokodelskih pomočnikov“ ta obrtna razstava, ki kaže umetnost domačih obrtnikov. Do številno navzočega občinstva, ki je prišlo na razstavo s slavnosti Marijinih družb, se je obračal s prošnjo, da sedaj ko je videlo tako lepe izdelke, priporoča povsod naše solidne domače obrtnike. Obrtnikom, ki se razstavili tako krasne stvari, hvala. Naj bi „Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov“ še nadalje tako vneto delovalo za izomiko obrtnega stanu. Bog naj blagoslovi pošteno delo! Društveni pevski zbor je ubrano zapel „Društveno“. Društveni predsednik g. Alojzij Stroj je podelil poročilo o razsodišču obrtne razstave.

Razsodišče je imelo nastopne člane: Zastopnik trgovinske in obrtne zbornice, podpredsednik Fr. Kollmann, zastopnik mestnega magistrata dr. M. Zarnik, Ivan Subic, c. kr. ravnatelj umetno-obrtné šole (predsednik razsodišča), Josip Dostal, knezoškojski tajnik, Srečko Magolič, tiskarski upravitelj, Fran Kreč, krojaški mojster, dvorni založnik Ivan Mathian, Ivan Zamljen, črevljarski mojster in tovarnar Avgust Zabkar.

Za pomočniška dela so dobili prvo darilo (25 K): Ivan Eržen, pasarski pomočnik (tvrška Ivan Kregar v Ljubljani), brata Jakop in Jožef Kregar, mizarska pomočnika, (tvrška Fr. Kregar v St. Vidu nad Ljubljano), Janko Pengov, podobarski pomočnik, (tvrška Andr. Rovšek v Ljubljani) in Ivan Pobeška, črevljarski pomočnik (tvrška Fr. Szantner v Ljubljani); drugo darilo (20 K): K. Berger, graverski pomočnik (tvrška Ant. Černe v Ljubljani), Mihael Buh, kamnoseški pomočnik (tvrška A. Vodnik v Ljubljani), Ivan Jakopič, knjigoveški pomočnik (tvrška Fr. Breskvar v Ljubljani), Franc Rupnik, ključavničarski pomočnik (tvrška Avg. Zabkar v Ljubljani), Rudolf Vrančič in Anton Žnidaršič, ključavničarska pomočn. (tvrška Tönies v Ljubljani); tretje darilo (10 K): E. Gillich, pasarski pomočnik (tvrška Ivan Kregar v Ljubljani), Anton Juvan, knjigoveški pomočnik (tvrška M. Gerber v Ljubljani), K. Kristan, knjigoveški pomočnik (tvrška knjigovoznica Katoliškega tiskovnega društva v Ljubljani), Ivan Lusterk, krojaški pomočnik (tvrška Fr. Strukelj v St. Vidu nad Ljubljano), Josip Michels, medicarski pomočnik (tvrška M. Plehan v Ljubljani), Ad. Stecker, urarski pomočnik (tvrška Fr. Cuden v Ljubljani) in Al. Trampuš, kamnoseški pomočnik (tvrška A. Vodnik v Ljubljani).

Ker ima razstavni odbor tudi pravico udeležence razstave predlagati visokemu c. kr. trgovinskemu ministru v odlikovanje, je razsodišče (jury) določilo kot odlikovanja zlasti vredne te-le p. n. gg. mojstre, oziroma tvrške: August Agnola, umetni steklar v Ljubljani, Maks Ferjan, ključavničar in tehničar v Ljubljani, knjigovoznica katoliškega tiskovnega društva, A. Mikusch, dežnikar v Ljubljani, Ivan Ogrin, zidarski mojster na Vrhniki, tvrški Samassa in Tönies v Ljubljani, Leopold Trautnik, pasarski mojster v Ljubljani, Matej Trpin dekorativni slikar v Ljubljani in Josip Weibl, stavbeni ključavničarski mojster v Ljubljani.

G. predsednik je končno želel, da bi tudi nadaljnih 50 let društvo tako izvrševalo svojo glavno nalogo: skrbeti za dobro obrtniško vzgojo ter je končal z lepim društvenim geslom: „Bog blagoslovi pošteno rokodelstvo“, kateremu se tudi mi pridružujemo z željo, da bi ta razstava, ki je bila v pones „Katoliškemu društvu rokodelskih pomočnikov“, rodila še mnogo sadu poštenemu našemu domačemu obrtništvu.

Stajerske novice.

Š Nemška omikana mladina v Mariboru je vredna tega imena, kajti ona ima po svoji izvrstni nemški vzgoji mnogo zabave nad neprilicami drugih oseb. Dne 18. t. m. zvečer, ko je bilo že tema,

so taki prosvitljeni nemški pobje prepregli žice čez Tegethofovo ulico, da je neka dama, ki žice ni videla, jako nesrečno padla in si prizadela hudih poškodb po rokah in nogah. Pobje pa, ki so v bližini opazovali celo stvar, so se frenetično in hudobno smejali in kazali s tem visoko stopinjo svoje omike. Stražnika seveda ni bilo nobenega v bližini.

Š Novo pijonirsko vojašnico v Ptujju so blagoslovili dne 18. t. m. na cesarjev rojstni dan. Opeldne pa je bil na mestne stroške v „Deutsches Haus“ banket. Seve, za to in za okrepljenje nemštva ima Ptuj devolj denarja. Občinske potrebe so itak postranska reč in občina nima niti toliko denarja, da bi kupila korec za pitje vode pri mestnem vodnjaku, za katerega se že toliko piše po listih in stane komaj ene krone.

Š Z odra je padla dne 18. t. m. Marija Kovačič, delavka pri gradnji hiše v Gespeskih ulicah v Mariboru. Padla je na vrt sosednje hiše in dobila poškodbe na glavi. Prepeljali so jo takoj v bolnico.

Š Nepoboljšljivi tat je 28letni Josip Rubin, postopač doma iz Partinje pri Mariboru. Bil je že večkrat radi tatvine kaznovan, toda ta posel mu najbolje ugaja. 18. t. m. popoldne je ukradel v Mariboru hlapcu Francu Česnik srebrno uro iz hleva, katero je takoj zastavil v zastavnici. Petem je vlomil v Pihlerjevi kleti v kovčeg hlapca Franca Koler in vzel iz njega srebrno žepno uro in nekaj kron denarja. Zatem je še isti dan vlomil v kovčeg voznika Antona Drozga in mu vzel sukna za ene obleko in več druge obleke. Ko se je stvar izvedela, ga je nadstražnik Pufl zasledil in tudi vjel. Denar ki ga je dobil za uro je že skoro ves zapravil. Torej tri tatvine eden dan od ene osebe.

Š Izgubljen. Neki zdravnik z Dunaja, ki je prišel za nekaj dni v Maribor in je potem nadaljeval vožnjo v Celje, je na mariborskem kolodvoru opazil, da mu manjka 1600 K, kje jih je izgubil ni mogel določiti, imel jih je še, ko je v hotelu plačal prenočišče, potem jih je pa izgubil.

Š Kap je zadela dne 18. t. m. 28letno Rozo Leskovar, ko je v Mariboru ravno škropila trotoar na cesti. Bila je takoj mrtva.

Š Nemška kultura. 33letni posestnik Anton Eregger v Pirkhofu na Stajerskem je 59letnega posestnika Fuchsa od tam napojil z žganjem, da je bil docela pijan, nakar je pričel z njim svoje „špaše“. Surevež ga je suval v rebra, tepel ga s palico, stopal mu z okovanimi čevlji na boso nogo, metal ga ob tla, ruval mu brado in brke itd., dokler ni Fuchs izgubil zavesti. Vendar še potem ga je Eregger tepel po nogah, usedel se mu na prsi in mu svojo palico porival v usta. Posledica tega mučenja je bila, da je Fuchs umrl. Eregger pride pred porotnike.

Š G. dr. Ivan Benkovič je z današnjim dnem v Brežicah otvoril svojo odvetniško pisarno. Brežice so z njim dobile značajnega slovenskega moža in si ondotni Slovenci lahko častitajo, da so dobili v svojo sredo tako izborno moč.

Š G. dr. Ivan Dečko, ki se je mudil v sanatoriju v Gradcu, se v kratkem vrne zdrav in čil v Celje, zdravje se mu je vrnilo.

Š Nazaj! Pod pokroviteljstvom stajerskega c. kr. namestnika Clary-ja je v Gradcu osnovana efektna loterija, katere čisti dobiček je namenjen stajerskemu „Notstandsfondu“, društvom za oskrbo ubežcev in nepreskrbljenih otrok in društvu za stavbo bolnišnice jetičnim. Lep in plemenit namen! Toda tudi tukaj se vidi pristranost graških gospodov. Te srečke se ravnokar razpošiljajo po naši deželi. Čudimo se, da ni na njih niti ene besedice v slovenščini, četudi je ta drugi deželni jezik. Naše kronce bi radi, da bi pa vsaj nekoliko upoštevali naš jezik, tega pa ne. A ne same to! Za okras se ob obeh straneh vije veja hrastovega perja in želoda. Tako tedaj! Na to pristranost imamo samo en odgovor: vse te srečke nazaj od koder so prišle. Če nečeto v Gradcu upoštevati nas in našega jezika, zakaj pa nam še take tiskovine usiljuje. Vsak naj na pošiljatev napiše, da jih zato ne sprejme, ker so take. Ne bodimo malosrčni. Naše postopanje bodi radikalno. Kaj bi neki storili Nemci, če bi jim poslali mi samoslovenske srečke, saj še dvojezičnih ne marajo. Bodimo možje!

Književnost in umetnost.

Š Znan leposloven, bogato ilustrovan list „Alte und neue Welt“ je nastopil ravnokar svoj 40. letnik. Ta list, ki je že dosedaj veljal za najboljši katoliški časopis te vrste bo s tem letom zdatno napredoval; vsak posamezen sešitek bo pomnožen za celih 8 strani, cel letnik bo štel torej 192 strani več kot dosedaj;

kljub temu pa ostane cena ista: 42 v za vsak posamezen sešitek, oziroma K 1008 za cel letnik po pošti 10 v. za sešitek več. Cel letnik obsega 24 zvezkov; prvi sešitek je v „Katoliški Bukvarni“ zastonj na razpolago.

Avugst Tomažič, imetnik tvrške Iv. A. Hartman, kot brat, javlja v svojem in v imenu svoje svakinje Marije Tomažič roj. Waschiza, kot soproge, z njenima nedoletnima otrokoma Zdenka in Lili vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je njega iskreno-ljubljani brat, odnosno soprog in oče, gospod

1679

Feliks Tomažič,
knjigovodja tvrške Iv. A. Haman,

po dolgi, težki bolezni, previden s svetotajstvi za umirajoče, v nedeljo dne 20. t. m. ob 3. uri zjutraj v 41. letu svoje dobe blaženo zaspal v Gospodu.

Pogreb dragega pokojnika je bil v ponedeljek dne 21. t. m. ob 5. uri popoldne od hiše žalosti št. 14, v Komenskega ulicah na pokopališče pri Sv. Krištofu.

Svete zadušne maše se bodo darovale v župni cerkvi sv. Petra. Prosi se tihega sožalja.

Ljubljana, 21. avgusta 1905.

Globoko potrtem srcem naznanjam v svojem ter vseh sorodnikov imenu pretužno vest, da je moja iskreno ljubljena soproga, oziroma sestra, gospa

1680

Marija Štamcar roj. Verovšek

po daljši mučni bolezni, prevedena s sv. zakramenti za umirajoče, danes zjutraj ob 6. uri, v 29. letu svoje dobe mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice se vrši jutri, 22. avgusta ob 6. uri popoldne iz hiše žalosti Levstikove ulice št. 4. — Prosi se tihega sožalja.

Ljubljana, 21. avgusta 1905.

Avguštin Štamcar,
soprog.

Zahvala.

Podpisani stavbeni odbor „Gasilnega doma“ vasi Stob, občina Domžale, se s tem najljudnejše zahvaljuje „Prvi okr. hranilnici in posojilnici v Kamniku“ za prostovoljno darilo 25 K.

Stob, meseca avgusta 1905.

Gasper Juvan,
načelnik st. odbora.

Anton Müller,
blagajnik.

Zahvala.

O priliki petinsedemdesetletnice našega vladarja podaril je naši šolski mladini preč. g. Jožef Zalokar, župnik v Ameriki 50 K, katere porabimo v slavo našemu vladarju in v razvedrilo ter veselje šolske mladine.

Srčna hvala plemenitemu mladinojubi v daljni Ameriki.

Šolsko vodstvo na Dvoru, dne 18. avgusta 1905.

Štipko Jelenec, nadučitelj.

Skandinavski cirkus K. Lipót Ljubljana, Lattermanov drevored.

Danes, kakor tudi vsak dan zvečer ob 8. uri:

Velika predstava.

Vsaka predstava z menjajočim se orjaškim programom.

V sredo 23. avg. popoldne ob 4. uri:

dijaška, otroška in rodbinska predstava

po izredno znižanih cenah.

Cene prostorom: Sedež v loži K 3—, zaprti sedeži K 2—, I. prostor K 1'50, II. prostor K 1—. Galerija 50 vin. Vojaki nižje od narednika in otroci pod 10. leti plačajo pri popoldanskih predstavah I. mesto 80 vin., II. mesto 50 vin. Galerija 30 vin., sicer polne cene.

Vstopnice se prodajajo (ne da bi bilo plačati pristojbino za predznanbo) v tobačni trafiki g. Seškara v Selenburgovi ulici. 1678 1

„SLOVENE“

se prodaja

odslej v naslednjih tobakarnah, ozir. trgovinah:

V Ljubljani:

Bizjak Ivan, Bohoričeve ulice 10; Blaznik Lovro, Stari trg 12; Blaž N., Dunajska cesta 12; Češnovar Lovro, Kolodvorske ulice 33; Kristina Weinert, Južni kolodvor; Elsner Marija, Kopitarjeve ulice 1; Fuchs H., Marije Terezije cesta 14; Kališ Alojzij Jurčičev trg 2; Kanc Albin, sv. Petra cesta 14; Kristan Ivan, Resljeva cesta 24; Kuštrin Agneza, na Bregu 6; Mrzlikar Avg., Sodnijske ulice 4; Omejc Terezija, Karlovska cesta 32; Pihler Ivana, Kongresni trg 3; Podboj Ivan, Sv. Petra cesta 101; Saje Anton, Dunajska cesta 19; Sever Marija, Gosposke ulice 11; Sušnik Josipina, Rimska cesta 24; Swatek Jos., Mestni trg 25; Soukal Fran., Pred škofijo 12; Tenente Rud Gradaška ulica 10; Tonich Ivana, Florijanske ulice 1; Velkavrh Antonija, Sv. Jakoba trg; Vesel Andrej, Prešernove ulice 20; Vrhovec Ivan, Sv. Petra cesta 52 Gražar Ivan, Sv. Martina cesta.

Na Bohinjski Bistrici: Mio Grobrotek, trg. Na Bledu: Oton Fischer, knjigarna.
V Celju: Marija Miklavc, „Nar. dom“.
V Celovcu: Josip Sowa, prodaja časnikov.
V Cerklji: Ivan Lavrič, trgovec.
V Gorici: Jos. Schwarz, Šol. ulice 2 in Marija Rauniak na kolodvoru.
V Hrenovcih: Štefan Dužnik, trgovec.
Na Hrušici pri Jesenicah: Katarina Krivic.
V Idriji: Valent. Treven, trgovec, 102
Na Javorniku: Leopold Zorč, trgovec.
V St. Jerneju: Fran Novoselo, trgovec.
Na Jesenicah: Adela Baloh.
V Kamniku: Fran Šubelj, trgovec, 39
V Kranju: Karol Florian, knjigotržec.
V Kropi: Ignacij Ažman, trgovec.
V Leskovcu pri Krškem: Franc Starec, trgovec.
V Litiji: Oroslav Bric, pekovski mojster.
V Logatcu: Maks Japelj, trgovec.
V Mariboru: Henrik Krapek.
V Novemestu: J. Krajec nasl., knjigotržnica.
Opatija: A. Tomašič.
V Postojni: Helena Orešek, trg., 76.
V Radovljici: Oton Homan, trgovec.
V Ribnici: I. J. Vendelin Stare, trgovec.
V Selcih: Jakob Uranič, trgovec.
V Sodražici: Marija Krnc v Kmet društvu.
V Spod. Šiški: Maks Lavrenčič, trgovec, 3.
V Starem trgu pri Rakeku: Ivan Turk (konsumno društvo).
V Škofjiloki: Janez Potočnik.
V St. Petru na Krasu: Fran Novak.
V Trnovem, Notr.: Franc Cvetnik (kmetijsko društvo).
V Trstu: Mih. Lavrenčič, Piazza Caserma 1.
V Trzinu: M. B. Mally.
V Vipavi: Fran Silvester, trgovec.
Na Vrhniki: Frančiška Opeka, trgovina.
Na Zidanem mostu: Mary Peterman, kolodvor.

Vozni red južne železnice Trst-Dunaj.

Brzovlak					Poštni vlak					Postaje					Brzovlak					Poštni vlak				
Čas odhoda					Čas odhoda					Čas odhoda					Čas odhoda					Čas odhoda				
8:25	7:05	8:40	9:20	1:15	10:30						od. Dunaj prih.	8:50	6:45	9:15	5:40	1:20						7:15		
11:03	9:56	11:35	1:50	5:11	2:25						Mürztsch.	6:22	4:13	6:39	2:05	9:44						3:27		
1:06	11:44	1:26	5:15	9:05	5:50						Gradec	4:20	2:04	4:31	10:30	7:07						12:33		
2:24	12:58	2:47	7:19	11:34	8:15						Maribor	2:55	12:45	3:10	7:45	5:06						12:37	9:40	10:24
3:52	2:12	4:14	9:39	1:50	10:15						Celje	1:27	11:32	1:33	5:26	2:53						9:46	7:24	8:11
4:05	—	4:26	9:53	2:03	10:29						Laški trg	1:13	—	1:19	5:10	2:32						9:22	7:09	8:28
4:14	—	4:34	10:03	2:13	10:38						Rim topl.	1:04	—	1:10	5:00	2:21						9:07	7:00	8:18
4:29	2:45	4:45	10:19	2:56	11:08						Zidani most	12:54	11:03	1:00	4:49	2:08						8:52	6:50	8:08
—	—	—	10:31	3:07	11:18						Hrastnik	—	—	—	4:23	1:30						8:14	6:34	7:51
4:45	—	—	10:39	3:15	11:25						Trbovlje	12:20	—	—	4:14	1:23						8:03	6:27	7:43
4:52	—	—	10:47	3:23	11:32						Zagorje	12:13	—	—	4:06	1:16						7:53	6:20	7:35
—	—	—	11:00	3:33	11:43						Sava	—	—	—	3:54	1:05						7:36	6:08	7:23
5:10	—	—	11:11	3:45	11:52						Litija	11:56	—	—	3:44	12:36						7:22	5:59	7:14
—	—	—	11:23	3:56	12:02						Kresnice	—	—	—	3:32	12:46						7:08	5:43	7:03
—	—	—	11:37	4:09	12:14						Laze	—	—	—	3:19	12:33						6:51	5:35	6:51
—	—	—	11:49	4:19	12:23						Zalog	—	—	—	3:09	12:29						6:30	5:26	6:41
5:42	3:51	5:54	12:01	4:31	12:34						p. Ljubljana	11:25	9:53	11:50	2:57	12:11						6:14	5:15	6:30
5:47	3:56	5:59	12:03	4:35	12:38						o. Brezovica	11:19	9:45	11:42	2:37	11:20						5:03	—	—
—	—	—	1:01	5:16	1:17						Preserje	—	—	—	2:25	—						—	—	—
—	—	—	1:19	5:32	1:32						Borovnica	—	—	—	2:15	10:59						4:43	—	—
6:41	4:52	6:53	2:03	6:13	2:14						Logatec	10:36	—	—	1:43	10:35						4:05	—	—
—	—	—	2:22	6:30	2:31						Planina	—	—	—	1:30	10:09						3:40	—	—
7:02	—	—	2:39	6:43	2:43						Rakek	10:19	—	—	1:21	9:58						3:35	—	—
7:15	—	—	3:07	7:04	3:04						Postojna	10:05	—	10:30	1:03	9:39						3:15	—	—
—	—	—	3:23	7:15	3:15						Prestranek	—	—	—	12:50	9:27						2:58	—	—
7:43	5:43	7:54	3:44	8:05	3:36						St. Peter	9:47	8:22	10:12	12:40	9:13						2:45	—	—
8:11	6:08	8:29	4:27	8:59	4:14						Divča	9:13	7:51	9:32	11:56	8:43						1:44	—	—
8:47	6:46	9:08	5:36	9:56	5:06						Nabrežina	8:27	7:07	8:48	10:51	7:16						12:29	—	—
9:10	7:10	9:25	6:15	10:25	5:35						prih. Trst od.	7:55	6:35	8:10	9:55	6:00						11:10	—	—

* Se ustavi samo od 1. junija do 31. avgusta.

Ljubljana-Novomesto-Straža-Toplice.

Osobni vlaki			Postaje			Osobni vlaki		
zjut.	pop.	zveč.				zjut.	pop.	zveč.
7:17	1:05	7:28	o. Ljubljana j. k. p.	8:44	2:32	8:22		
7:28	1:16	7:39	Ljubljana dol. kol.	8:54	2:42	8:22		
7:39	1:27	7:50	Lavrica (post.)	9:04	2:52	8:22		
7:46	1:34	7:57	Škofljica	9:16	3:04	8:22		
8:01	1:49	8:12	Smarje-Sap.	9:32	3:20	8:22		
8:09	1:57	8:20	p. Grosuplje	9:40	3:28	8:22		
8:17	2:05	8:28	o. Zala (post.)	9:48	3:36	8:22		
8:30	2:18	8:41	Višnja gora	9:59	3:47	8:22		
8:41	2:29	8:52	Zatlečina	10:10	3:58	8:22		
8:55	2:43	9:06	St. Vid p. Z. (post.)	10:21	4:09	8:22		
9:04	2:52	9:15	Radobova vas	10:32	4:20	8:22		
9:09	2:57	9:20	St. Lovrenc	10:37	4:25	8:22		
9:22	3:10	9:33	Velika Loka	10:50	4:38	8:22		
9:30	3:18	9:41	Trebnje	11:02	4:50	8:22		
9:44	3:32	9:55	Ponikve (post.)	11:15	5:03	8:22		
9:50	3:38	10:01	Mirna peč	11:21	5:09	8:22		
10:03	3:51	10:14	p. Novo mesto	11:34	5:22	8:22		
10:23	4:11	10:34	o. Straža-Toplice	11:54	5:42	8:22		
10:31	4:25							
10:49	4:43							

Ljubljana-Vrhnika.

Mešanec			Postaje			Mešanec		
zjut.	pop.	zveč.				zjut.	pop.	zveč.
7:29	1:10	8:13	o. Ljubljana	8:34	11:00	7:22		
7:46	1:27	8:32	Brezovica	8:51	10:44	7:14		
8:01	1:42	8:41	Log (post.)	9:03	10:29	6:52		
8:13	1:54	8:56	Drenov grič	9:14	10:17	6:42		
8:23	2:04	9:02	p. Vrhnika	9:24	10:09	6:24		

Nove citre z uvo opravbo želi takoj prodati po nizki ceni

Kdo, pove upravništvo. 1676 1-1

HIŠA

na lepem prostoru pri glavni cesti poleg farne cerkve, z vpeljano trgovino z mešanim blagom na deželi, poldrugo uro oddaljena od mesta, kjer se sleherni dan strži 600-80 kron, ob nedeljah in praznikih čez 200 K, posebno pripravna za takega, ki je bil v Ameriki, se proda vsled rodbinskih razmer.

Kje pove upravništvo „Slovenca“.

Mlada krava

princgovske pasme, ki bo imela tele tekom enega meseca, se proda pri lastniku na Poljanah št. 1, p. St. Vid pri Ljubljani.

1674 3-1

Naravni dobri

brinjevec

1673 16-1 se dobi pri

L. Šebeniku v Sp. Šiški.

Gospodje!

Predno si nakupite olja in jesiha, ne pozabite obiskati nove trgovine, ki sem jo otvoril

v Židovskih ulicah

in kjer bom prodajal najboljše vrste

laškega, francoskega in dalmatinskega olja

po konkurenčnih cenah.

Nadejajoč se obilnega obiska, bilježim z velespoštovanjem

1672 3-1

BARUCHELLO, poslovodja.

Pozor!!

Veliko zalogo absolutno zajamčenega

pristnega vina

priporočano opetovano od knezoškof ordinarijata ljubljanskega p. n. vlč. gg župnikom za mašna vina, ima

Kmetijsko društvo v Vipavi.

Izborna kvaliteta; belo po 40, do 50 kron, sortirano najfinejše do 60 kron, rdeče po 35 kron postavljene v Postojno ali Ajdovščino. Izpod 56 litrov se ne oddaja; na debelo po dogovoru ceneje. Prevara izključena, ker je klet pod nadzorstvom dekanata vipavskega.

V zalogi je tudi tropinsko žganje. Za zadruge in večje množine izjemne cene, Za obilne naročbe se priporoča Kmetijsko društvo